

СЛОВО ЧЕСТІ

СЕРПЕНЬ 2015

ЧАСОПИС НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

БІЛЬШЕ, НІЖ СИМВОЛ

СТОР. 7

АТО В ОБЛИЧЧЯХ

СТОР. 14

БРОНЯ МІЦНА І ВОРОГ БУДЕ БИТИЙ!

СТОР. 22

Указ Президента України**«Про відзначення державними нагородами України»
(витяг)**

За особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність Військовій присязі **постановляю:**

Нагородити орденом «За мужність» III ступеня

ЧОСИКА Віталія Анатолійовича – солдата резерву

Нагородити медаллю «За військову службу Україні»

АНТИПОВА Андрія Олександровича – молодшого сержанта

ВОЛОШКА Романа Юрійовича – молодшого лейтенанта

ДАНЧЕНКА Дмитра Олексійовича – солдата

ЖЕРДЕВА Микиту Сергійовича – солдата

КУТРАКОВА Сергія Володимировича – лейтенанта

КУЧЕРЕНКА Володимира Вікторовича – солдата

МАСЛОВА Романа Валерійовича – солдата

НЕСТЕРЧУКА Івана Олександровича – майора

ТИХОНІВСЬКОГО Павла Олексійовича – солдата

ХОРЕЧКА Максима Адамовича – солдата

ЯКИМАЩЕНКА Сергія Володимировича – молодшого сержанта

Президент України Петро ПОРОШЕНКО

23 травня 2015 року

№ 282/2015

Указ Президента України**«Про відзначення державними нагородами України»
(витяг)**

За особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність Військовій присязі **постановляю:**

Нагородити орденом Данила Галицького

ВИДАЙКА Андрія Віталійовича – прапорщика

ЛЕЩЕНЮ Сергія Вікторовича – полковника

ПОДЛЕСЬКОГО Олександра Володимировича – прапорщика

РИБАКА Олександра Івановича – підполковника

Президент України Петро ПОРОШЕНКО

27 травня 2015 року

№ 290/2015

Указ Президента України**«Про відзначення державними нагородами України»
(витяг)**

За особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність Військовій присязі **постановляю:**

Нагородити орденом «За мужність» II ступеня

ШПАКА Ігоря Олеговича (посмертно) – капітана

Нагородити орденом «За мужність» III ступеня

БАБІЧЕВА Сергія Ігоровича (посмертно) – молодшого сержанта

БАККУ Олексія Вікторовича (посмертно) – солдата резерву

БАЛАКШЕЯ Миколу Миколайовича (посмертно) – молодшого лейтенанта резерву

БЕЛЯЄВА Сергія Володимировича (посмертно) – старшого солдата резерву

БУРАВЧИКОВА Олексія Юрійовича (посмертно) – старшого сержанта резерву

БУРКУ Віктора Павловича (посмертно) – старшого солдата резерву

ВАХОВСЬКОГО Андрія Миколайовича (посмертно) – сержанта резерву

ВОВКА Богдана Ігоровича (посмертно) – старшого сержанта

ГЕРАСИМЮКА Тараса Павловича (посмертно) – солдата резерву

ГЛУХОДИДА Олександра Вікторовича (посмертно) – солдата резерву

ДІДАЧА Ігоря Йосифовича (посмертно) – старшого солдата резерву

ЗУБЧУКА Романа Валентиновича (посмертно) – старшого солдата резерву

КАПЛУНЕНКА Ігоря Валентиновича (посмертно) – старшину резерву

КОВАЛЬОВА Костянтина Георгійовича (посмертно) – молодшого сержанта резерву

КОВЕШНИКОВА Сергія Івановича (посмертно) – прапорщика резерву

КОПИЦЮ Олександра Вікторовича (посмертно) – солдата резерву

ЛАГУНОВА Дмитра Анатолійовича (посмертно) – солдата резерву

ЛІНИВЕНКА Юрія Володимировича (посмертно) – старшого солдата резерву

ЛЯШКА Андрія Андрійовича (посмертно) – солдата резерву

МАГОМЕДОВА Кадира Кримхановича (посмертно) – молодшого сержанта резерву

МАЛУХІНА Костянтина Юрійовича (посмертно) – старшого сержанта

МАЛЮТУ Романа Володимировича (посмертно) – старшину резерву

МАТКІВСЬКОГО Володимира Анатолійовича (посмертно) – старшого солдата резерву

МЕЛЬНИЧУКА Романа Вікторовича (посмертно) – солдата резерву

МОЧАЛОВА Олександра Ігоровича (посмертно) – солдата

МЯКОТИНА Сергія Павловича (посмертно) – солдата резерву

ОВЧАРУКА Максима Валерійовича (посмертно) – солдата резерву

ПАЛИГУ Володимира Михайловича (посмертно) – солдата резерву

ПАНЧУКА Володимира Феліксівича (посмертно) – сержанта

ПЕТРЕНКА Павла Івановича (посмертно) – старшого солдата резерву

ПОБЕДІНСЬКОГО Володимира Дмитровича (посмертно) – солдата резерву

РЕУТУ Андрія Олександровича (посмертно) – солдата резерву

РИНКУНА Володимира Борисовича (посмертно) – солдата резерву

РОЖАНСЬКОГО Пантелеймона Петровича (посмертно) – старшого солдата резерву

СКРУТА Ростислава Стефановича (посмертно) – старшого солдата резерву

СОКАЧА Романа Михайловича (посмертно) – старшого солдата резерву

СОКОЛЕНКА Андрія Аполлінарійовича (посмертно) – полковника

ТВЕРДОХЛІБА Миколу Миколайовича (посмертно) – солдата

ХОРОШКОВСЬКОГО В'ячеслава Дмитровича (посмертно) – старшину

ШАБЕЛЬНОГО Олега Юрійовича (посмертно) – старшину

ШЕВЧУКА Андрія Сергійовича (посмертно) – солдата резерву

ЩІПОВА Максима Юрійовича (посмертно) – старшого солдата резерву.

Президент України Петро ПОРОШЕНКО

27 червня 2015 року

№ 365/2015

Указ Президента України

«Про відзначення державними нагородами України»
(витяг)

За особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність Військовій присязі **постановляю:**

Нагородити орденом «За мужність» III ступеня

ПРОЦЬКА Ігоря Мирославовича – старшого солдата резерву
ХУЛУ Віктора Олеговича – солдата резерву

Президент України Петро ПОРОШЕНКО
27 червня 2015 року
№ 366/2015

Указ Президента України

«Про відзначення державними нагородами України»
(витяг)

За особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність Військовій присязі **постановляю:**

Нагородити орденом «За мужність» III ступеня

ПОПІЛЯ Івана Ігоровича (посмертно) – старшого солдата
ТИМОШЕНКОВА Дмитра Сергійовича (посмертно) – солдата резерву

Нагородити медаллю «Захиснику Вітчизни»

АНАНЬЄВА Романа Вікторовича – молодшого лейтенанта
БІЛАША Ігоря Гавриловича – старшого сержанта
ВЕНЖЕГУ Руслана Володимировича – солдата
ВИХРИСТЮКА Геннадія Михайловича – молодшого лейтенанта
ГУБЕНКА Олександра Сергійовича – старшого прапорщика
ГУНЬКА Євгена Геннадійовича – прапорщика
ДРОБОЖАНА Олександра Миколайовича – майора
КАШТЕЛЯНА Дмитра Івановича – солдата
КІБІРЄВА Артема Івановича – капітана
КОБЗАРЯ Геннадія Миколайовича – старшого прапорщика
КУГАЯ Артема Едуардовича – старшину
МОСКОВЧЕНКА Віталія Олександровича – прапорщика
НАГАЛЮКА Андрія Леонідовича – підполковника
НАУМОВА Сергія Вікторовича – майора
ПАСЛЬОНА Олександра Михайловича – солдата
ПАЩЕНКА Олександра Миколайовича – старшого лейтенанта
ПУТИНЦЯ Геннадія Олександровича – старшого солдата
САПОНЕНКА Олександра Вікторовича – старшого прапорщика
СИДОРЕНКА Олександра Володимировича – молодшого сержанта
СУХОЦЬКОГО Євгена Валентиновича – старшого прапорщика
ФІЛАТОВА Ігоря Юрійовича – старшого прапорщика

Президент України Петро ПОРОШЕНКО
13 серпня 2015 року
№ 473/2015

Указ Президента України

«Про відзначення державними нагородами України»
(витяг)

За особисту мужність і самовідданість, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність Військовій присязі **постановляю:**

Нагородити медаллю «Захиснику Вітчизни»

АГАФОНОВА Михайла Вікторовича – полковника
АНУФРІЄНКА Олексія Олександровича – сержанта
АРГАТА Валерія Петровича – солдата
БАВУЛУ Олега Вікторовича – старшого солдата
БАПІНСЬКОГО Віктора Васильовича – старшого прапорщика
БАЛАНУЦЮ Анатолія Олександровича – солдата

БАРАНОВСЬКОГО Віталія Петровича – сержанта
БЕРДНИКА Андрія Петровича – солдата
БЕРЛІЗОВА Олексія Васильовича – майора
БЛАГОДИРА Миколу Володимировича – старшого прапорщика
БЛОНСЬКОГО Дениса Миколайовича – солдата
БОВСУНІВСЬКОГО Ігоря Миколайовича – солдата
БОЖЕНКА Анатолія Миколайовича – підполковника
БОЙКА Петра Васильовича – лейтенанта
БОНДАРЕНКА Ігоря Костянтиновича – майора
БОНДАРЕНКА Олександра Сергійовича – солдата
БОНДАРЧУКА Олега Миколайовича – лейтенанта
БОНДАРЯ Євгенія Олеговича – старшого солдата
БОНДАРЯ Михайла Леонтійовича – старшого солдата
БОРИСЕНКА Олексія Вікторовича – солдата
БОРОДАВКА Олексія Володимировича – старшого лейтенанта
БРОВКА Володимира Олександровича – молодшого сержанта
ВАСИЛЕНКА Олексія Сергійовича – старшого прапорщика
ВІННІЧУКА Вадима Олександровича – солдата
ВІНЯРСЬКОГО Володимира Івановича – солдата
ВІЦАНА Олександра Петровича – старшого солдата
ВЛАСОВА Олексія Володимировича – солдата
ГАБУ Олега Петровича – солдата
ГАВРИЛКА Олександра Анатолійовича – солдата
ГАЙДУКА Олександра Вікторовича – солдата
ГАЛИЧА Ігоря Миколайовича – солдата
ГАРМАТЮКА Юрія Юрійовича – старшого сержанта
ГОЛІНЕЯ Василя Миколайовича – солдата
ГОМЗІКОВА Віктора Євгенійовича – сержанта
ГОРДІЄНКА Володимира Михайловича – молодшого сержанта
ГОРНИКА Сергія Васильовича – старшого солдата
ГРИЦЬКІВА Анатолія Васильовича – сержанта
ГУМЕНЮКА Василя Івановича – старшого солдата
ДЕРЕНА Михайла Івановича – старшого солдата
ДІМЧУКА Сергія Олександровича – фахівця групи міліції особливого призначення «Азов»
ДОБРОВОЛЬСЬКОГО Андрія Володимировича – солдата
ДЯКОВИЧА Андрія Мирославовича – солдата
ЄВТУШЕНКА Вячеслава Івановича – солдата
ЄРЕМЕЙКА Михайла Петровича – солдата
ЖАРА Євгена Костянтиновича – старшого лейтенанта
ЖИЛУ Володимира Романовича – молодшого сержанта
ЖУРАВЛЯ Романа Володимировича – молодшого лейтенанта
ЗАБАРИЛА Мирона Степановича – капітана
ЗАДОРЖНОГО Романа Максимовича – старшого солдата
ЗАЙЦЕВА Ігоря Валентиновича – солдата
ЗАХАРЧЕВСЬКОГО Михайла Вадимовича – молодшого сержанта
ЗАХОЖОГО Андрія Івановича – старшого прапорщика
ЗІНИКА Юрія Петровича – солдата
ЗУБАТЮКА Олександра Юрійовича – старшого прапорщика
ІЗРАЙЛОВА Юрія Анатолійовича – підполковника
ІЛЬІНА Сергія Івановича – підполковника
КАМЕНКОВА Руслана Володимировича – старшого солдата
КАРПОВА Іллю Олександровича – старшого солдата
КИРИЧКА Андрія Михайловича – сержанта
КОВАЛЕНКА Андрія Ігоровича – старшого солдата
КОВАЛІСКА Володимира Мирославовича – солдата
КОВАЛЬЧУКА Ярослава Сергійовича – майора
КОВАЛЯ Володимира Вікторовича – сержанта
КОДАКОВА Олексія Петровича – солдата
КОЗОРИЗА Анатолія Михайловича – молодшого сержанта
КОЛЬЧЕВСЬКОГО Романа Михайловича – підполковника
КОРНІЄНКА Миколу Миколайовича – старшого солдата
КОРНІЄНКА Олександра Олександровича – старшину
КОШІЛКУ Івана Івановича – сержанта
КРИВЦОВА Віталія Васильовича – старшого сержанта
КРУТОГОЛОВА Максима Олександровича – старшого сержанта
КУЗЕМУ Михайла Юрійовича – молодшого сержанта
КУЗОВОГО Анатолія Вікторовича – старшого прапорщика
КУЛИКА Станіслава Сергійовича – солдата
КУРІННОГО Ярослава Анатолійовича – молодшого лейтенанта
КУТІЯ Енвера Сервійовича – старшого сержанта
КУЦЕВОЛА Володимира Івановича – старшого прапорщика
ЛІСЕНКА Дмитра Валерійовича – старшого солдата
ЛІНІЧУКА Володимира Борисовича – старшого солдата
ЛОГАЙЧУКА Дмитра Володимировича – сержанта

ЛУКАСЕВИЧА Андрія Вікторовича – сержанта
 МАЗУРЦЯ Сергія Івановича – старшого солдата
 МАЛЕТИЧА Юрія Васильовича – старшого солдата
 МАЛОГО Владислава Павловича – старшого солдата
 МАМУЛАТА Олега Юрійовича – старшого прапорщика
 МАРИНОВА Костянтина Володимировича – прапорщика
 МЕЛЬНИКА Богдана Богдановича – солдата
 МЕЛЬНИКА Ярослава Ярославовича – прапорщика
 МИКИТЕНКА Миколу Миколайовича – старшого сержанта
 МИКИТИНА Михайла Васильовича – старшого лейтенанта
 МИКИЦЯ Юрія Григоровича – сержанта
 МИХАЛЬСЬКОГО Юрія Валерійовича – солдата
 МІЛЕВСЬКОГО Євгена Володимировича – солдата
 МІЩЕНКА Володимира Станіславовича – старшого солдата
 МОСІЙЧУКА Володимира Васильовича – сержанта
 МОШОВСЬКОГО Василя Васильовича – сержанта
 НАВРОЦЬКОГО Олександра Івановича – солдата
 НЕВМЕРЖИЦЬКОГО Володимира Валерійовича – капітана
 НЕДАШКІВСЬКОГО Сергія Степановича – старшину
 НІКІШЕНКА Віктора Вікторовича – сержанта
 НОВАКОВСЬКОГО Романа Орестовича – солдата
 НОВИКОВА Ігоря Леонідовича – солдата
 НОСАНЧУКА Вадима Михайловича – солдата
 НОСОВА Олександра Васильовича – лейтенанта
 ОБЕРТЮКА Ігоря Анатолійовича – прапорщика
 ОБОДЯНСЬКОГО Миколу Анатолійовича – старшого прапорщика
 ОНИЩУКА Валентина Вікторовича – старшого сержанта
 ОСТРОВСЬКОГО Володимира Васильовича – солдата
 ОСТРОВСЬКОГО В'ячеслава Анатолійовича – майора
 ОСТАПЕНКА Миколу Миколайовича – прапорщика
 ОЧЕРЕТЮКА Тараса Євгенійовича – солдата
 ПАВЛЮКА Сергія Олеговича – солдата
 ПАСІЧНИКА Сергія Богдановича – старшого солдата
 ПАСТЕРНАКА Ростислава Мирославовича – підполковника
 ПАСТУХА Олександра Анатолійовича – сержанта
 ПАСТУХА Сергія Миколайовича – старшого солдата
 ПАХОМОВА Олексія Володимировича – солдата
 ПЕРЕКРЕСТОВА Юрія Михайловича – солдата
 ПЛАХОТИНА Артема Леонідовича – старшого сержанта
 ПОЧАПСЬКОГО Олександра Васильовича – сержанта
 ПУДЛЯКА Михайла Даниловича – молодшого сержанта
 РАДІОНОВА Олексія Олеговича – прапорщика
 РЕБАРЯ Івана Івановича – солдата
 РИБЧУКА Володимира Лук'яновича – солдата
 РОМАНА Анатолія Васильовича – старшого прапорщика
 РУДОГО Романа Андрійовича – старшого солдата
 РУДЯ Дмитра Володимировича – старшого солдата
 РЯБУШКА Миколу Валерійовича – солдата
 САВУЛЬЧИКА Михайла Михайловича – солдата
 САМІЛУ Юрія Богдановича – майора міліції
 САНЖАРОВСЬКОГО Артема Олеговича – старшого солдата
 САРАХМАНА Ігоря Зіновійовича – старшого солдата
 САХАРОВА Миколу Володимировича – солдата
 СЕЛЮКОВА Сергія Олександровича – солдата
 СЕМЕНЧУКА Романа Анатолійовича – старшого солдата
 СЕНЮКА Миколу Михайловича – солдата
 СИМОТЮКА Юрія Богдановича – солдата
 СОКОЛА Ігоря Григоровича – сержанта
 СОСУНОВИЧА Тимофія Вікторовича – старшого лейтенанта
 СТАРОДУБЦЕВА Миколу Григоровича – молодшого лейтенанта
 СТОЯНОВА Стюяна Дмитровича – лейтенанта
 СТУПАРЯ Артема Анатолійовича – старшого солдата
 СТУПНІЦЬКОГО Андрія Романовича – молодшого лейтенанта
 СТУСА Петра Івановича – солдата
 СУХОВА Олексія Петровича – старшого сержанта
 СУШИРИБУ Ярослава Геннадійовича – старшого солдата
 ТИМОФІЄНКА Сергія Семеновича – солдата
 ТИСЯЧНОГО Романа Андрійовича – старшого сержанта
 ТОДОСЮКА Сергія Анатолійовича – старшого прапорщика
 ТРОЦЬКОГО Віталія Олексійовича – капітана
 ТРУХІНА Олександра Анатолійовича – солдата
 ТУЗА Михайла Анатолійовича – старшого солдата
 ТУЛУЧЕНКА Володимира Вікторовича – солдата
 ФЕДОРЧЕНКА Олександра Миколайовича – молодшого сержанта

ФЕДОРЯКА Олександра Сергійовича – старшого солдата
 ФОКШЕЯ Олега Івановича – сержанта
 ФОКШУ Анатолія Володимировича – солдата
 ХИЖИНСЬКОГО Олександра Григоровича – солдата
 ХОДАКОВСЬКОГО Олександра Валерійовича – старшого сержанта
 ЦЬОРИКА Артема Вікторовича – старшого лейтенанта
 ЦЯПУ Володимира Вікторовича – сержанта
 ЧЕЛОВЕНКА Володимира Григоровича – майора
 ШЕВРІУКА Станіслава Віталійовича – старшого солдата
 ШЕВЧУКА Олега Тарасовича – солдата
 ШКОДИЧА Олексія Юрійовича – капітана
 ШУСТЕРА Олексія Володимировича – солдата
 ЩЕРБАНЮКА Василя Яковича – лейтенанта
 ЯНЦЕВИЧА Сергія Володимировича – полковника
 ЯЦКА Олександра Володимировича – старшого лейтенанта.

Президент України Петро ПОРОШЕНКО
 20 серпня 2015 року
 №480/2015

Указ Президента України

«Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня незалежності України» (витяг)

За особистий внесок у зміцнення обороноздатності Української держави, мужність, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені під час бойових дій та при виконанні службових обов'язків, **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня
 РАЖИКА Віктора Андрійовича – полковника
Нагородити орденом «За мужність» III ступеня
 БАНАХА Ігоря Юрійовича – молодшого сержанта
 ПІНКУ Назара Петровича – капітана
 ГУДІЛОВА Євгена Володимировича – солдата
 КАЗІМІРОВА Віталія Петровича – старшого сержанта
 САРАБУНА Олександра Вікторовича – старшого сержанта
Нагородити орденом Данила Галицького
 КРАВЧЕНКА Олега Миколайовича – підполковника
 ТУПІКОВА Андрія Анатолійовича – майора

Президент України Петро ПОРОШЕНКО
 21 серпня 2015 року
 №490/2015

Указ Президента України

«Про присвоєння військового звання»

Присвоїти в порядку переатестування військового звання генерал-майора генерал-майору внутрішньої служби ГАРЧУ Олегу Дем'яновичу – начальнику управління бойової та спеціальної підготовки Головного управління Національної гвардії України.

Президент України Петро ПОРОШЕНКО
 26 серпня 2015 року
 №505/2015

Указ Президента України

«Про присвоєння військового звання»

Присвоїти військового звання генерал-майора полковнику ЛЕБЕДЮ Юрію Анатолійовичу – начальнику Східного територіального управління Національної гвардії України.

Президент України Петро ПОРОШЕНКО
 26 серпня 2015 року
 №509/2015

СЛОВО ЧЕСТІ

Інформаційно-публіцистичний журнал Національної гвардії України № 3'(51) 2015

ВІДЛУННЯ СВЯТА

«Ми воїни. Не ледарі. Не лежні. І наше діло – праведне й святе!» 6
 Більше, ніж символ 7

ЗГАДАЄМО ГЕРОІВ ІМЕНА!

Пам'ятник генералу Радівському 8
 Ті, що пішли у вічність 9
 Два прапори на вершині Говерли 9

ПАМ'ЯТЬ

Летять журавлі 10

ВІДВЕРТА РОЗМОВА

Півроку в неволі 12

6

14

НА ПЕРЕДОВИХ РУБЕЖАХ

АТО в обличчях
 Сектор «С»: «Западенці» на Сході 14
 Сектор «М»: Бойові будні гвардійців Південного ОТО 18

БОЙОВА ПІДГОТОВКА

Броня міцна і ворог буде битий! 22

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Чужому навчаємось і свого не цураємось 24

СЛУЖБА

Контрабанда – оптом і вроздріб 26

Підвели нерви 26

Сепаратиста затримали на в'їзді у Маріуполь 26

«Хто-хто? – Кусто!» 27

Спокій мешканців прифронтових територій охороняють гвардійці 27

З гранатою в кишені, з запалом у руці 27

НА ПАТРУЛЬНОМУ МАРШРУТІ

З волонтерів у гвардійці 28

ПЛІЧ-О-ПЛІЧ

Шанувальники рок-музики зібрали для артилеристів похідну бібліотеку 30

Знайомство з діяльністю Міжнародного Комітету Червоного Хреста 30

У Харкові обговорили проблеми психологічної реабілітації
 військовослужбовців 31

ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

В єдності – сила! 32

Солдатський хліб прийшовся малечі до смаку 33

Студенти в гостях у військових 33

НЕ СЛУЖБОЮ ЄДИНОЮ

Музичне свято біля гармат 34

24

32

Сашко Положинський заспівав для гвардійців 34

Мистецька подія посеред стрільбища 35

СПОРТ

Вдалил дебют гвардійців на Перших Європейських іграх 36

Легкоатлети тримають планку 37

РЕТРОСПЕКТИВА

Символ доблесті, жертвності й відродження 38

НЕЙМОВІРНО, АЛЕ ФАКТ

Від лазні до слонів: топ-5 найдивніших орденів світу 41

ГУМОР

Ворог не страшний, коли він смішний! 42

ДОЗВІЛЛЯ

Зустрічі з Харковом 43

ЗАСНОВНИК: Головне управління Національної гвардії України

ЧЛЕНИ РЕДКОЛЕГІЇ: генерал-майор Ярослав Сподар, полковник В'ячеслав

Ященко, полковник Сергій Блощідін, полковник Геннадій Солдатенко

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ РЕДАКТОР: підполковник Валерія Агібалова

ЗАСТУПНИК ВІДПОВІДАЛЬНОГО РЕДАКТОРА: капітан Олександр Коновалов

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

дизайн та комп'ютерна верстка: Дмитро Грек

літературний редактор: Людмила Бутакова

фото на 1-й сторінці обкладинки капітана Олександра Коновалова

ТИРАЖ: 2200 примірників

ЮРИДИЧНА АДРЕСА: м. Київ, вул. Народного ополчення, 9А

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 04071, м. Київ, вул. Костянтинівська, 5

Тел: (044)428-66-13

E-mail: slovochesti@ukr.net

Свідоцтво про державну реєстрацію

№20269 – 10669ПР від 12.08.2014р.

ДРУК: ПП «Видавництво «ФЕНІКС»

«МИ ВОЇНИ. НЕ ЛЕДАРИ. НЕ ЛЕЖНІ. І НАШЕ ДІЛО – ПРАВЕДНЕ Й СВЯТЕ!»

Саме цими рядками, написаними великою поетесою Ліною Костенко, розпочав свій виступ Президент України Петро Порошенко під час святкувань 24-ї річниці Незалежності України на головній площі країни.

Виступаючи перед присутніми на Майдані Незалежності, Президент оголосив хвилину мовчання в пам'ять про Героїв, що полягли в боях за вільну і незалежну Україну.

– Російська агресія стала каталізатором нашого об'єднання, – зазначив Глава держави. – Ми остаточно сформувалися як єдина українська політична нація. Нація, яка, говорячи словами відомого філософа-державника минулого століття В'ячеслава Липинського, «обіймає всі класи, мови, віри й племена Української землі», всіх її громадян. Сьогодні ми сильніші, ніж учора. Нас не можна поневолити чи зламати. Ми народжені вільними на своїй землі. І боронити

її ми готові до кінця, чого б нам це не вартувало. Вірю, що найважче відступає в минуле. Дякую всім вам за витримку, за розуміння ситуації, за терпіння. З Днем Незалежності! Слава Збройним Силам України! Слава Українському народові! Україні – слава!

Головною подією святкувань став Марш Незалежності, якому передувала урочиста церемонія вручення командирам військових частин, що відзначилися у бойових діях на Сході країни, бойових прапорів з відзнакою Президента – стрічкою «За мужність і відвагу». Окрім Президента, знамена вручали секретар РНБО Олександр Турчинов, міністр оборони Степан Полторак, начальник Генерального штабу – головнокомандувач Збройних Сил України генерал-полковник Віктор Муженко, виконуючий обов'язки командувача Національної гвардії генерал-лейтенант Микола Балан та голова Державної прикордонної служби України Віктор Назаренко.

Зокрема, Бойові прапори з рук Президента України отримали начальник Східного територіального управління Нацгвардії генерал-майор Юрій Лебедь, командир криворізького з'єднання охорони громадського порядку полковник В'ячеслав Мельник, командир калинівського полку оперативного призначення полковник Іван Міропольський та командир 1-ї бригади оперативного призначення полковник Володимир Мусієнко.

На завершення урочистостей Хрещатиком пройшли парадні розрахунки представників різних родів військ і навчальних закладів Збройних Сил України та інших військових формувань. Серед тих, хто карбував крок, були і військовослужбовці Національної академії та батальйону почесної варті НГУ. Стройовий вишкіл гвардійців викликав невідомий захват киян та гостей столиці, які зібранихся на центральній вулиці країни аби відсвяткувати головне державне свято України.

БІЛЬШЕ, НІЖ СИМВОЛ

В столиці урочистості з нагоди Дня Державного Прапора відбулися на Софійській площі. Президент України Петро Порошенко взяв участь у церемонії підняття Державного Прапора та у відкритті виставки бойових прапорів частин Збройних Сил України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України із зони АТО.

Підняв синьо-жовтий стяг наш побратим, який брав участь у антитерористичній операції у складі батальйону НГУ ім. Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького.

– Українського лицаря, який щойно підняв у височині наше національне знамено, звать Мирослав Гай. Така честь випала йому цілком заслужено. Уявімо собі гору Карачун – найвищу точку Слов'янська. 14 травня минулого року Мирослав, – на той час боєць Національної гвардії України, – разом із десантником легендарної 95-ї аеромобільно-десантної бригади Сергієм Шевчуком під смертоносними кулями оскаженілих бойовиків встановили наш синьо-жовтий прапор на 120-метровій вежі міста Слов'янськ, – відрекомендував героя Президент України.

Зачитавши вітальну промову, Глава держави разом із почесними гостями заходу, серед яких було чимало представників НГУ, оглянув експозицію стягів. За кожним експонатом стоїть власна історія, інколи із щасливим кінцем, інколи трагічна. Один із прапорів був подарований солдату 93-ї окремої механізованої бригади ЗСУ Олександрю Куренку його другом перед відправкою у зону АТО влітку минулого року. Він майорів над підрозділом зенітників, а 29 серпня, під час виходу українських військ із Іловайська, був у вантажівці, яку обстріляли російські війська. На щастя Олександрові судилося вижити. А ось його прапор так і залишився у понівеченій машині. Повернути те, що від нього залишилося, подарю змогли волонтери-пошуковці гуманітарної місії «Чорний тюльпан». Вони виявили прапор серед купи металолому, на який перетворився автомобіль.

Також у експозиції – прапор, вивезений Олександром та Вікторією Кононовими з окупованих територій. Вікторія та Олександр потрапили у полон до бойовиків так званої ЛНР 22 липня 2014 року. Вимушено працюючи прибиральницею у Луганській комендатурі, Вікторія побачила прапор України, що лежав на підлозі при вході – всі бажаючі витирали об нього ноги. Відважна жінка заховала його у підвальному приміщенні, хоча це могло вартувати їй життя. Коли наприкінці жовтня Вікторія із чоловіком опинилася на волі, прапор вона спромоглася забрати із собою.

Ще один прапор колись розвивався над будинком Головного управління СБУ в Донецькій області. Та після захоплення міста бойовиками приміщення стало місцем утримання українських полонених. Доброволець батальйону НГУ «Донбас» Максим із позивним «Богун» довів, що він є справжнім нащадком козаків.

Побачивши, що терористи використовують український прапор як килимок для витирання ніг, юнак зумів забрати стяг та зашити його у свій одяг. Незважаючи на численні обшуки, бойовики не знайшли прапор. Після звільнення з полону у грудні 2014 року всі бранці залишили на ньому свої підписи.

Подібних прикладів незламності духу наших співвітчизників – безліч. Поки є на нашій землі люди, здатні на подібні вчинки, Україна буде нескореною. Державний Прапор – не просто символ. Це душа нашого народу, а душі, як відомо, безсмертні.

Матеріали добірки підготовлено за публікаціями офіційного Інтернет-сайту Президента України, фото майора Романа ГЕРАСИМЕНКА та капітана Єгора ЖУЧЕНКА

ПАМ'ЯТНИК ГЕНЕРАЛУ РАДІЄВСЬКОМУ

З нагоди першої річниці з дня визволення Северодонецька від проросійських терористичних угруповань у місті відбулися урочистості за участі Президента України Петра Порошенка.

Під час зустрічі з представниками місцевої громади Президент зазначив:

— Сьогодні ми згадуємо операцію по звільненню міста, як свідчення героїзму й майстерності Збройних Сил України, Національної гвардії та інших військових формувань. Честь їм і слава!

Петро Порошенко особисто вручив державні нагороди військовослужбовцям, серед яких було і семеро гвардійців, що торік повернули Северодонецьк Україні.

Також в рамках святкування на одній із площ міста відбувся виступ артистів Академічного ансамблю пісні й танцю Національної гвардії України. Артисти подарували жителям, серед яких було багато молоді та дітей, народні та сучасні патріотичні пісні.

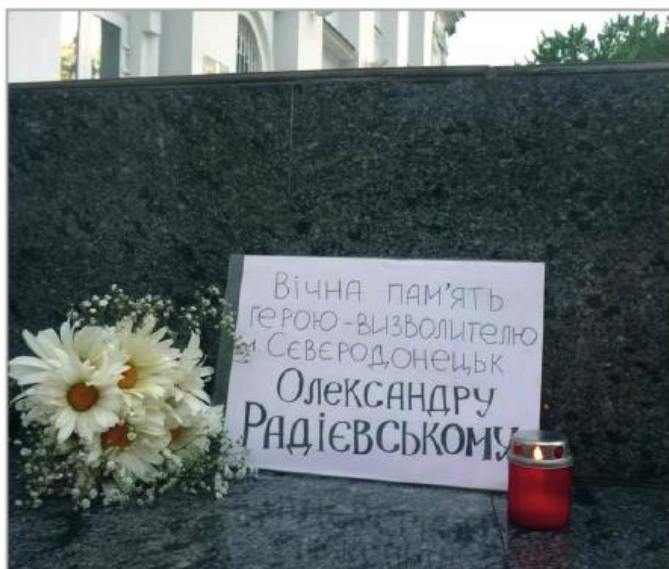
Знаковою подією стало відкриття пам'ятника командирів криворізького з'єднання НГУ генерал-майору Олександр Радієвському. Саме він разом зі своїми підлеглими був серед визволителів Северодонецька, які першими увійшли в місто. Через кілька днів мужній комбриг трагічно загинув, потрапивши у

владштовану терористами засідку неподалік Лисичанська. В знак пошани мешканці міста вирішили встановити йому пам'ятник на площі біля міськради.

Уже за кілька годин до урочистої церемонії десятки людей прийшли на площу з квітами. Розповідаючи журналістам про генерала, якого пам'ятали живим, деякі з них плакали. Відкриваючи пам'ятник, Президент підкреслив, що український народ має пам'ятати кожного героя, який віддав за Батьківщину своє життя.

Виступав на мітингу і син загиблого комбрига, який продовжує справу Олександра Віталійовича й нині проходить службу в лавах Національної гвардії. Старший лейтенант Андрій Радієвський подякував людям за те, що зустрічали в минулому році батька і його бійців як своїх захисників. А в заключному слові офіцер висловив надію, що Северодонецьк буде процвітаючим і мирним містом, як того хотів генерал Радієвський.

**Підполковник
Дмитро ОБРАЗЦОВ,
фото автора та підполковника
Володимира КЛЕБАНА**

ТІ, ЩО ПІШЛИ У ВІЧНІСТЬ

21 серпня в Харкові біля Палацу культури обласного управління МВС України вшанували пам'ять загиблих співробітників органів внутрішніх справ.

Серед цього, на жаль, чисельного скорботного списку – багато прізвищ військовослужбовців внутрішніх військ та Національної гвардії України, що пішли з життя, виконуючи свій службовий обов'язок.

Меморіальний комплекс був прикрашений квітами та запаленими поминальними лампадками. Церемонія проходила в вечірній час, тож їхні мерехтливі вогники було видно здалеку. Так само й пам'ять людська – у вирі буднів ми рідко думаємо про побратимів, яких уже немає поруч. Та

все одно настає момент, і спогади спалахують з новою силою.

Церемонія вшанування почалася з панахиди, яку відслужили в каплиці Архистратига Михаїла. Потім під тужливий акомпанемент дзвонів рідні та друзі загиблих, представники правоохоронних органів, посадові особи Східного територіального управління та Слобожанського з'єднання НГУ поклали квіти до пам'ятника полеглим правоохоронцям.

**Солдат Ольга ЧИКАНОВА,
фото лейтенанта Тетяни БЛУДОВОЇ**

ДВА ПРАПОРИ НА ВЕРШИНІ ГОВЕРЛИ

У День Державного Прапора у всіх містах і селах країни пройшли урочистості, в ході яких було піднято тисячі синьо-жовтих стягів. Активну участь у святкових подіях взяли й військовослужбовці Національної гвардії України.

В кожному військовому містечку, на блокпостах та місцях тимчасової дислокації гвардійських оперативних резервів у зоні проведення антитерористичної операції на Сході країни вранці 23 серпня замайорили національні прапори. Та найбільш оригінально свято вирішило відзначити старше покоління військових правоохоронців – представники Асоціації ветеранів внутрішніх військ та Національної гвардії України. Вони піднялися на гору Говерлу і розгорнули Державний прапор на її вершині.

До участі у заході ветерани підготувалися заздалегідь, виїхавши з Києва ще 21 серпня. Першу зупинку зробили у Івано-Франківську, де дислокується полк Національної гвардії. Столичні гості відвідали військову частину, ознайомилися з місцевими культурними пам'ятками, а вже

наступного дня вирушили до Говерли. Переночували у підніжжя найвищої точки України, а на світанку розпочали сходження, щоби рівно о 9.00, разом із усією країною підняти Державний Прапор.

Утім, була у ветеранів і ще одна важлива місія – вшанувати у цей день і у цьому місці всіх військовослужбовців, які віддали своє життя за Батьківщину.

І хоча більшість учасників сходження перебуває у досить поважному віці, намічене вони виконали. Їхніми стараннями у найвищій точці країни замайорили два стяги, Державний та Національної гвардії України, і пролунали імена вірних синів нашої Вітчизни, що захищали наше вільне й щасливе майбутнє до останнього подиху.

**Підполковник Валерія АГБАЛОВА,
фото капітана Єгора ЖУЧЕНКА**

ЛЕТЯТЬ ЖУРАВЛІ

Народне повір'я каже, що душі загиблих солдатів перетворюються на журавлів. Списки гвардійців, які пішли із життя в ході виконання службового обов'язку, наш часопис почав друкувати ще весною минулого року – цей чорний рахунок було відкрито прізвищами військових правоохоронців, убитих під час зимових протистоянь у центрі Києва. Згодом розпочалася антитерористична операція на Донбасі, в ході якої на сьогоднішній день загинуло 168 військовослужбовців НГУ. 29 бійців зникли безвісти, 10 вважаються такими, що перебувають у полоні терористів. Триває робота щодо ідентифікації невстановлених захисників України, тимчасово похованих на кладовищах у Запоріжжі та Дніпропетровську.

Редакція «СЧ» висловлює щире співчуття сім'ям загиблих гвардійців і вірить у те, що мир у нашій країні настане і вихід номеру, у якому нарешті не друкуватимуться ці скорботні списки, уже не за горами.

Понад три місяці вважався безвісти зниклим військовослужбовець харківського оперативного з'єднання НГУ **сержант Сергій Чабан**. 17 лютого 2015 року разом із побратимами він виходив із захопленого терористами Дебальцевого. Вижити і дістатися до своїх вдалося не кожному з бійців, але найгірше для сімей та бойових побратимів сімох харківських гвардійців було те, що ніхто не знав, живі вони чи ні. Дехто повернувся сам, деколи згодом пощастило звільнити з полону бойовиків, чиясь доля й досі невідома. Когось знайшли волонтери, але, на жаль, лише для того, щоб провести в останню путь. Так, через два тижні у харківському морзі було виявлено тіло 45-річного старшого сержанта Богдана Вовка, у березні на Черкащині поховали старшину В'ячеслава Хорошковського і лише 9 червня за допомогою ДНК-аналізу у дніпропетровському морзі було ідентифіковано тіло Сергія Чабана. Сергію Петровичу було 45 років. До мобілізації він працював у Київському локомотивному депо.

Майже рік вистей про своїх рідних, зниклих безвісти минулого літа, довелося чекати ще кільком родинам військовослужбовців. Деякі, змирившись з очевид-

ним, дали дозвіл на визнання своїх чоловіків, синів та братів померлими у судовому порядку. Факт загибелі цих людей підтверджують численні свідки, ось тільки доставити їх додому для останнього спочинку у вирі бою не вдалося. Згадаймо чотирьох військовослужбовців БСП «Донбас», чие місце поховання наразі є невідомим. Усіх їх не стало одного і того ж дня, в одному і тому ж місці – 29 серпня 2014 року, район села Червоносільське, що під Іловайськом...

42-річний командир мінометного розрахунку **солдат резерву Сергій Джевага** був убитий, коли сепаратисти з кулемета обстріляли його «Газель», що рухалася так званним зеленим коридором у складі автоколонни.

Розвідником **солдату резерву Дмитрові Тимошенкову** 26 років виповнилося лише за два дні до загибелі. Боєць зазнав смертельного поранення, виходячи з автобуса, яким їхав разом із бойовими побратимами.

50-річний командир роти **старший лейтенант резерву Віктор Дмитренко** та 43-річний розвідник **солдат резерву Руслан Рябов** разом із ще шістьма однополчанами їхали у КАМАЗі, коли в машину поцілів російський танк. Кабіну вантажівки просто розірвало, а через кілька секунд здетонував боекомплект у кузові. Шансів вижити у «донбасівців», які перебували всередині машини, просто не було. Наразі влізати та перепоховати вдалося лише чотирьох із них – солдатів резерву Олега Ульяницького, Олександра Маламужа, Владислава Стрюкова та Василя Білого. Безвісти зниклими вважаються солдати резерву Сергій Дятлов і Артур Чолокян.

Триває робота з ідентифікації тіл полеглих захисників Вітчизни, знайде-

них і переданих українській стороні волонтерами-пошуковцями. 24 серпня 2014 року неподалік Амвросіївки загинув начальник військового наряду запорізького з'єднання НГУ **прапорщик Борис Грязнов**. Намагаючись вийти із оточення бойовиків, колони, до складу якої входили військовослужбовці різних частин Південного ОТО, потрапила під обстріл (докладніше про цю трагедію написано у матеріалі «70 – разом і назавжди», надрукованому у номері 3'(47) 2014 нашого часопису). Після бою гвардійці не дорахувалися кількох своїх бойових побратимів, зокрема і прапорщика Грязнова. Згодом активісти Всеукраїнської громадської організації пошуковців Союзу «Народна пам'ять» виявили тіло Бориса у братській могилі на території, контрольованій сепаратистами. Кілька місяців зайняв процес ідентифікації за допомогою ДНК-тесту. Лише у червні поточного року прапорщика Грязнова поховали з усіма належними почестями у рідному Запоріжжі.

Також майже рік тривав процес пошуку й ідентифікації загиблого під Іловайськом «донбасівця» 49-річного старшого кулеметника БТР **молодшого сержанта резерву Івана Гані**. Колишній військовий, який свого часу брав участь у миротворчій місії в колишній Югославії, дядя Ваня, як жартома називали його в підрозділі, не міг усвідомити, коли ворог прийшов на нашу землю. Загинув молодший сержант резерву Ганя від кулі снайпера, коли намагався полагодити одну з машин, що вийшла зі строю. Був похований на Краснопільсько-

му цвинтарі Дніпропетровська як невідомий захисник України. Після ідентифікації за тестами ДНК перепохований у рідному Нововолинську.

38-річний розвідник-санітар **солдат резерву Михайло Данів** перебував за кермом пожежної машини, що рухалася в складі автоколонни, коли зазнала прямого пострілу з танку (за твердженнями очевидців, Т-72 зі складу 6-ї окремої танкової бригади збройних сил РФ). Шансів вижити у шістьох «донбасівців», що перебували всередині спецавтомобіля, не було. Наразі впізнати і перепоховати вдалося лише п'ятьох, причому, Михайло Данів знайшов останній спочинок у селі Велика Знамянка Запорізької області лише у липні поточного року. Досі невідомим залишається місцезнаходження останків командира роти капітана резерву Сергія Петрова.

На жаль, з моменту випуску нашого попереднього номеру Національна гвардія України втратила ще кількох військовослужбовців. Наймолодшому з них було 21, найстаршому – 48. Молоді, сильні, впевнені у правильності обраного шляху, вони загинули на злеті свого життя, не встигнувши зробити багато чого.

24 травня під час обстрілу бойовиками селища Широкиного у бліндажі, поряд із яким розірвався артилерійський снаряд, було тяжко поранено **солдата Дмитра Іванова**, також з «Донбасу». 27-річний боєць загинув від гострої крововтрати у санітарному автомобілі на шляху до маріупольської лікарні. До того як піти добровольцем у військо Дмитро проживав на Одещині, служив в одній із державних пожежно-рятувальних частин, був старшим сержантом служби цивільного захисту. Дмитро по-справжньому пишався своєю нелегкою роботою, навіть позивний собі вибрав – Рятівник. Здається, це багато чого говорить і про цю людину, і про її місце в житті. Напевно, слід ще додати, що доля в солдата Іванова була непроста. Він був сиротою, із родичів мав лише тітку. Але навіть будучи позбавленим підтримки найдорочжчих людей, не звернувши на слизьку доріжку, а до останньої хвилини залишався чесною та принциповою людиною, здатною пожертвувати собою заради інших.

Там же, під Широкиним, 31 травня загинув боєць окремого загону спеціального призначення НГУ «Азов» **солдат Владислав Дюсов**. 21-річний уродженець містечка Могилів-Подільського, що на Вінниччині, служив у загоні лише місяць. Проте він аж ніяк не був новачком у зоні АТО. У складі підрозділів інших військових формувань Владислав хоробро бився із проросійськими бандфор-

муваннями, зокрема, у Пискачах. Ще рік тому цей юнак навчався у Київському політехнічному інституті, вів безтурботне студентське життя. Та коли для країни настала чорна доба, він без вагань пішов її захищати зі зброєю у руках. Не може не викликати захоплення і повагу особиста мужність цього, здавалося б, звичайного молодого хлопця. Ось як описує останні хвилини Влада його друг ще зі студентської лави, а нині боєць «Азова» Богдан Гризло: «Було ще темно, ми вирішили зачистити подвір'я і будинок, що здавався нам підозрілим... Сильний вибух, і він весь у диму лежить на землі. В шоці підбігаємо до нього, починаємо шукати рани, а він спокійно та врівноважено каже: «Немає ноги і пальці на руці. Накладайте мені джгут, накладайте бігом!». Я взяв у руки його ногу і побачив, що частина її відірвана, але коліно є. А він не видав жодного крику, жодного стогону, просто вказував нам, що робити. Раніше я думав, що таке буває лише в кіно – що людина може спокійно накладати джгут на свою відірвану ногу... А він постав таким героєм наяву».

10 червня загинув однополчанин Владислава Дюсова, **солдат Денис Денисюк**. Терористи почали черговий наступ під Широкиним. Спочатку намагалися оточити українських бійців, але цю спробу було зірвано – не в останню чергу старан-

нями солдата Денисюка, який хоч і служив на водійській посаді, однак по праву вважався одним із кращих кулеметників «Азова». Ворог відступив, проте невдовзі розпочав мінометний обстріл. Одна з мін упала поруч із Денисом – від отриманих поранень військовослужбовець помер, не дочекавшись приїзду санітарної машини. До того як поїхати в зону АТО добровольцем, 24-річний киянин працював режисером монтажу у редакції новин одного зі столичних телеканалів.

Солдат Сергій Воробйов спочатку прибув до «Азова» минулого року як волонтер. Із власної ініціативи 48-річний уродженець Сумщини допомагав бійцям лагодити техніку. Руки у Морпеха – так його прозвали через те, що проходив службу ще за радянських часів саме в цих елітних частинах – були золоті. З лютого поточного року Сергій Миколайович перебував на військовій службі. Був настіль-

ки відданий обраній справі та своїм бойовим побратимам, що коли занедужав, не залишив бойових позицій. Від госпіталізації відмовився, сподіваючись, що хвороба мине сама собою. На жаль, «застуда» виявилася пневмонією. Коли чоловіка зрештою доправили до столичного шпиталю, було вже занадто пізно, лікарі не змогли врятувати його життя. 15 липня солдата Сергія Воробйова провели в останню путь зі столичного майдану Незалежності.

Ще однією не бойовою, але непоправною і болісною втратою є загибель у результаті ДТП **старшого солдата Сергія Павлюка**, який повертався із зони АТО. Колонна із 40 одиниць техніки вінницького полку НГУ їхала автотрасою «Київ-Харків». У межах міста Пирятин у неї вирішив вклинитися водій автомобіля «Фольксваген», внаслідок чого відбулося зіткнення з автобусом БАЗ, у якому їхали Сергій та його бойові побратими. Автобус відкинуло вправо і він врізався в рефрижератор, який стояв біля відбійника. Удар прийшовся якраз на місце, де сидів солдат Павлюк. Сергій загинув на місці, ще шестеро військовослужбовців зазнали тілесних ушкоджень. Так страшний збіг обставин, подвійна злочинна недбалість учасників дорожнього руху (фуру було припарковано просто під знаком «стоянку заборонено») коштував життя 29-річного батька 5-місячної дитини. До місцевого полку НГУ вінничанина Сергія Павлюка було мобілізовано минулого літа. До призову Сергій працював на кондитерській фабриці, вони з дружиною з радістю чекали первістка. Безперечно, йому було заради кого і заради чого жити, однак солдат Павлюк ніколи не ухилився від бойових відряджень. Ніс службу на небезпечних ділянках зони АТО, зокрема, в районі Бахмутки на Луганщині. Був поранений, але після лікування у шпиталі повернувся на передову. Те відрядження мало бути для Сергія останнім – попереду чекала демобілізація і довгоочікуване повернення до мирного життя. Не судилося...

Підполковник Валерія АГБАЛОВА

ПІВРОКУ В НЕВОЛІ

У минулорічному номері 3'(47) нашого журналу було опубліковано матеріал «70 – разом і назавжди», в якому йшлося про операцію щодо виходу із оточення бойовиків з-під Амвросіївки військових оперативних резервів частин Південного ОТО НГУ наприкінці серпня 2014-го. Звичайно, було б занадто патетично називати цей епізод «нашим Іловайськом» – масштаби інші, та й кінець, дякувати Богові, не такий трагічний. Але те що в перші місяці проведення АТО це була найбільша поразка Нацгвардії після самого Іловайська – безсумнівно.

лону, яка виїхала на їхні позиції, вочевидь, просто їх не помітивши. Це, до речі, було перше наше зіткнення з противником, до того місяць нас лише обстрілювали з території Росії. Проте коли надійшла інформація, що в бік Лисичого рухалося танки противника, хлопці прибули на наш блокпост в Амвросіївку. 24 серпня командир отримав наказ залишити місто. Рухалися в бік Маріуполя, але там все було зайнято російськими військами і ДНРівцями. Потім уже ми натрапили на ворожі позиції і неодноразово були обстріляні артилерією. Втратили багато техніки – від колони залишилося три вантажівки та УАЗ.

Протягом цих двох днів восьмеро військовослужбовців загинули чи зникли безвісти. Нас залишилося 63 чоловіка. Якби вчасно не звернули в «зеленку» неподалік селища Обрізного, що у кількох кілометрах від кордону із Росією, гадаю, усіх би просто знищили. З усіх боків ми були оточені опорними пунктами противника, проте сподівалися, що підійдуть наші сили і ситуація зміниться. Їжі, води та боєприпасів практично не залишилося, але ми якось протрималися три дні. Неприятель (у тому, що це були штатні підрозділи російської армії, ми не сумнівалися) прослуховував наші переговори зі штабом та розмови по мобільному, постійно пропонував здатися. Кінець кінцем вирішили намагатися прорвати оточення.

Для розвідки місцевості перед проходом колони направили мене та мобілізованого солдата Віктора Остапчука – потрібно було мати хоч якусь упевненість, що транспорт не розстріляють тут же, на узліссі. Ми з Віктором виїхали з посадки без проблем, а ось колону, що вирушила слідом за нами, «зустріли». Російський БТР супроводжував її, ведучи до кордону і змусивши зрештою його пересікти.

Намагаючись наздогнати однополчан, ми з солдатом Остапчуком пройшли близько 15 км. Увечері в населеному пункті Новоіванівка, що у 2 км від кордону, натрапили на блокпост, де перебували люди у формі без знаків розрізнення – як виявилося пізніше, російські військовослужбовці. Росіяни не здивувалися нашій появі. За їхніми словами, вони знали, що ми приїдемо й мали вказівку зранку доставити нас до своїх. Поводилися ввічливо, навіть позичили спальники на ніч, хоч і не забули одягти на нас наручники. Зранку приїхав їхній командир в чині підполковника і сказав, що вчорашню команду відмінили. Нас передали їхньому підрозділу розвідки, а ті у свою чергу – комендантському взводу. Посадили в машину, через територію Росії доставили до Сніжного і передали представникам ДНР. Це було 29 серпня.

– Щось пояснювали?

– Гадаю, в такій ситуації і так усе ясно. Щоправда, з нами часто спілкувалися так звані слідчі ДНР, серед яких було нема-

ло вчорашніх українських «силовиків». Неодноразово знімали на камеру для російських каналів, запитували, навіщо ми прийшли на Донбас, звинувачували у розстрілах мирного населення, руйнуванні міст і сіл.

– Багато довелося наслухатися про «звірства» Нацгвардії?

– З нами навіть психологи ДНР працювали! «Обробляли» як могли – картинки страшні показували, казали, що це мало не моїх особистих рук справа. Але лінію свою гнули постійно.

– Яку саме?

– Щоби переходив «на бік народу», бо ДНР потрібні досвідчені офіцерські кадри.

– Тобто, вони були готові просто так звільнити українського військовослужбовця і дати йому в руки зброю?

– Я щодо цього з ними не дискутував, але впевнений – пропозиції робилися реальні. Приходили й «покупці» з військових частин «ополченців». Пам'ятаю одного майора, заступника командира бригади. Колишнього українського офіцера, до речі. Запрошував обійняти посаду начальника їхньої інженерної служби. Мовляв, все буде – і свобода, і гроші...

– Ваші відмови тягнули за собою якісь неприємні наслідки?

– «Санкції» як таких не було. Казали: добре, у тебе своя присяга, у нас своя – ми все розуміємо.

– Скільки часу ви пробули в Сніжному?

– Солдатів бойовики обмінювали в першу чергу, тож Віктора звільнили через 2 тижні. Я пробув місяць у Сніжному, потім усіх офіцерів, окрім двох військових медиків, які доглядали за пораненими, перевели в Донецьке СБУ.

– Як обходилися з полоненими?

– По-різному бувало. Скажімо так – багато чого залежало від рівня інтелекту охоронців. Словесно ображали постійно. Попервах процедура виведення в туалет оберталася справжніми тортурами – по дорозі кожний вважав своїм обов'язком тебе обізвати, плюнути чи вдарити. Раз попався на очі одному колишньому донецькому «беркуту», який мене пам'ятав з часів Майдана. Тоді їх порядки за нашими стояли, а тепер я в його очах виявився зрадником. Не буду вдаватися в подробиці, скажімо так – два дні потому мені було погано.

– Можете розповісти докладніше про умови розміщення?

– У Сніжному мене спочатку розмістили у душовій колишнього ізолятора тимчасового тримання, бо камери вже виявилися під зав'язку забиті українськими військовими, здебільшого захопленими під Іловайськом. Згодом у будівлі ізолятора перебували вже понад двісті наших полонених. Більшість із нас перевели в га-

Щоправда, резонанс у ЗМІ тоді викликав не подвиг наших військовослужбовців, які змогли вийти з мінімальними людськими втратами із практично безнадійної ситуації, а факт обміну 63 затриманих нібито на території Росії гвардійців на 10 костромських десантників, що «заблукали» на Донеччині. Але цим військовослужбовцям пощастило – вони були незаконно позбавлені волі всього на три дні. Деяким їхнім побратимам довелося пережити жахіття довготривалого полону у сепаратистів.

Зі зрозумілих причин мало хто з цих людей хоче про це розповідати. Редакція «СЧ» вдячна підполковнику Юрію Нечитайлу, який погодився на відверту розмову через півроку після повернення додому. У ДНРівському полоні офіцер пробув майже шість місяців, там же зустрів свій 41-й день народження. В Миколаєві на нього чекали дружина і дві доньки-школярки.

– Юрію Вікторовичу, розкажіть трохи про себе. Ви кадровий військовий?

– Так. Сам родом з Баштанки, що на Миколаївщині. Після школи вступив у тоді ще Кам'янець-Подільське вище військово-інженерне командне училище. Навчання завершив у 1995 році. Рік прослужив у миколаївському навчальному інженерно-саперному батальйоні, згодом був переведений до дислокованого в Миколаєві батальйону ще тієї, «першої» Нацгвардії. Коли частину було передано внутрішнім військам МВС України, був призначений командиром патрульної роти, потім – заступником командира патрульного батальйону, начальником автослужби. Нині обіймаю посаду начальника інженерної служби миколаївського полку НГУ.

– На початку минулого року ви, як і тисячі військовослужбовців тоді ще внутрішніх військ, виїжджали на службу з охорони громадського порядку в Київ, а в липні були відряджені до зони проведення АТО, вірно?

– В перерві між цими двома відрядженнями ще їздив у Крим переганяти на материкову територію техніку наших колишніх тамтешніх частин. Насичений рік видався, що й казати...

– Як потрапили в полон?

– Наш ВОРез перебував у Амвросіївському районі Донеччини. Частина резерву, у складі якої був і я, несла службу на блокпосту в самому райцентрі, а частина – біля селища Лисичого. 23 серпня під Лисичим мої однополчани розгромили чеченську ко-

раж, у камерних приміщеннях залишилися поранені. Було їх чимало, деякі у критичному стані. Хлопцям пощастило, що серед офіцерів виявилися лікарі, про яких я вже згадував вище. Окремої розповіді заслуговує хірург з Рівненського госпіталю підполковник медслужби Микола Гейник. ДНРівці виділили лікареві мінімум інструментів та препаратів зі свого госпіталю, і він якось спрамагався оперувати у тих жахливих умовах. Впевнений, підполковник Гейник врятував не одне солдатське життя.

– Як годували?

– Попервах погано, раз на добу давали баланду. Вже коли я перебував у Донецьку, налагодився зв'язок із волонтерами, стало краще. Я дуже вдячний всім, хто допомагав. Їжа, одяг, теплі речі – буквально все для нас передавали небайдужі українці. Не знаю, чи вижив би я без цієї допомоги. Навіть листи з дому доставляли!

– Виходить, ви не були в інформаційному вакуумі?

– На щастя, ні. Інакше було б зовсім сумно. Телевізора у нас не було, зате радіо слухати ніхто не забороняв. Ми мали два приймачі, які ловили коли «сепар-фм», а коли й українські станції.

Кілька разів навіть розмовляв із дружиною. 26 вересня, коли опинився в Донецьку, тамтешній «слідчий» на першому допиті дав мені мобільний і дозволив за телефоном додому. А вперше вдалося зв'язатися з дружиною ще в Сніжному. Прийшов охоронець, простягнув телефон. Сказав, що пакет безлімітний, можемо розмовляти по хвилині кожний, поки батарея не сяде. Звісно, багато сказати я тоді не встиг, нас було більше двохсот, кожний мав сказати своїм, що принаймні живий.

– Як проходить день у полоні? Бійців залучають на якісь роботи?

– Періодично залучали до прибирання території, розвантажувальних робіт, навіть

до ексгумації трупів. Причому, на кожному об'єкті обов'язково були представники сусідньої держави. З даного факту ніхто не робив таємниці – так і казали: «Це радники». Зрозуміло, хто вони і звідки.

– Ви мали змогу та час ознайомитись із побутом та порядками, прийнятими у тамтешньому середовищі. Чи можете розповісти про свої враження?

– Коли кажуть, що серед бойовиків панує цілковитий безлад і анархія, це неправда. Там дисципліна на дуже високому рівні. У підвалі тієї ж будівлі Донецького СБУ, вони тримали своїх «зальотчиків» і можу завірити, з ними обходилися ще гірше, ніж з нами. За порушення дисципліни, наприклад, п'ятику, били до втрати свідомості, наркоманів взагалі розстрілювали. Дуже жорстко обходилися з мародерами. В Сніжному стався показовий епізод, коли надворі прикутий наручниками сім днів без води і їжі просидів їхній боєць. Нам було його шкода, але охорона не дозволяла поділитися з бідолахою навіть водою. На восьмий день він помер. Не знаю, хто він і звідки, пам'ятаю лише, що звали Пашею.

– Чому ваша дорога додому розтянулася так надовго?

– На перших порах обмінювали, в основному, солдатів і сержантів. Тих, кого збиралися обміняти, напередодні перевозили в окрему камеру. Я за півроку там побував тричі, і щоразу обмін зривався. Тільки з четвертої спроби все вишло.

– Напевно, не вірилися, що нарешті прийшов цей момент?

– 21 лютого, напевно, був найдовшим днем у моєму житті. З Донецька 38 полонених, у тому числі й мене, привезли в Луганськ. Там до нас приєдналися 103 бійця, захоплені у Дебальцевому. Потім довго їхали, власне, на обмін, який мав відбутися десь на півночі Лу-

ганської області. Колона і в нормальних умовах не може пересуватися швидко, а тут розбомблені дороги, зима, відсутність будь-якого освітлення... Останні три кілометри довелося долати пішки, несучи на руках поранених «кіборгів». Сам обмін відбувся вже уночі. Перші хвилини навіть не вірилося, що це сталося. Вже потім, коли нас привезли в Лисичанськ, а звідти в Харків, де разом із волонтерами на мене чекала дружина, став потроху оговтуватися.

– А як зустріло вас рідне місто?

– В Миколаїв ми прибули о 6.00 23 лютого. Весь полк стояв на плацу! Грав оркестр, усі раділи. Приємно було, звичайно. Командир відправив мене у 20-денну відпустку, тож можливість трохи привітатися до мирного життя у мене була. На жаль, пережите дається взнаки – за півроку чотири рази лежав у стаціонарі. Лікарі кажуть – прогноз невтішний, незабаром комісують мене за станом здоров'я.

– Що плануєте робити на цивільному поприщі?

– У мене дружина – вчитель української мови і літератури. Каже, є вакансія викладача початкової військової підготовки. Як на мене, чудова перспектива! Дуже хочеться більше часу проводити з сім'єю, адже не знаю, кому прийшлося важче, їм чи мені.

– Відчуваєте, що щось за цей рік у вас всередині помінялося?

– Я справді повірив у Бога. Коли повернувся, одразу ж обвинчався з дружиною – до того 17 років жили у звичайному шлюбі. Та й нині намагаюся в храмі бувати якомога частіше. Не втомлююся дякувати Всевишньому, що зберіг.

Записала підполковник
Валерія АГБАЛОВА,
фото www.niklife.com.ua

ЖИТТЯ ПІСЛЯ ПОЛОНУ

10 липня на Луганщині відбувся крупний обмін полоненими. Серед тих, кого терористи утримували у полоні, був і призначений за мобілізацією боєць харківської оперативної бригади 50-річний сержант Анатолій Семенюк.

18 лютого 2015 року його підрозділ виходив із міста Дебальцевого. Анатолій їхав на БМП, але під час обстрілу у каску сержанта попав осколок і його знесло з машини. Більше доби Анатолій без свідомості пролежав у полі на сильному морозі. 20 лютого сержанта знайшли бійці ЛНР. Фактично вони врятували українцю життя, надавши першу допомогу і транспортувавши до лікарні в місто Стаханов. Кілька тижнів Анатолій провів там, щоправда, можливості прооперувати його у стахановських медиків не було. Те що наразі чоловік живий – справжнє диво. Боротися

із наслідками поранень і обморожень він зміг лише завдяки ресурсам власного організму.

Навесні сержанта Семенюка перевели до будівлі Луганської прокуратури. Після двох невдалих спроб обміну Анатолія нарешті звільнили. В бригаді товариша, який чотири місяці пробув у неволі, зустріли як героя. Проте на цьому злигодні бійця, якого незабаром комісували за станом здоров'я, не припинилися. Вдома, на Волині, його чекала шокуюча звістка – 22-річний син Андрій потрапив в аварію і вже довгий час лежить у комі.

Звертаємось до всіх небайдужих читачів: допоможіть родині Семенюків, хто чим може. Зробити це можна через редакцію «СЧ», наші контакти вказано під змістом журналу.

Фото підполковника
Станіслава БАСАРАБА

АТО В ОБЛИЧЧЯХ

І на війні є місце маленьким radoцям і навіть – святam. Наші кореспонденти побачили саме таке «військово-польове свято», яке військовослужбовці дислокованого у Львові Римниківського тричі орденоносного полку Національної гвардії України влаштували для свого однополчанина прапорщика Романа Довганика. Йому того дня виповнилося 36 років.

Командир частини полковник Степан Лoгуш, який приїхав на блокпост, щоб привітати Романа перед строем під час шикування, міцно потиснув йому руку, вручив вітальну адресу та солодкий подарунок і висловив багато хороших побажань, головне з яких – наступний день народження зустріти вдома, у вже мирній Україні. А після того, як пролунало: «Вільно! Розійдись!», до привітань приєдналися і бойові побратими...

Це був лише один епізод з побаченого під час їхніх мандрівок секторами «С» та «М» зони антитерористичної операції на Сході країни, де на той час виконували службово-бойові завдання підрозділи Західного та Південного оперативно-територіальних командувань НГУ. Розповімо про деякі із цих зустрічей...

СЕКТОР «С»: «ЗАПАДЕНЦІ» НА СХОДІ

«ЗАБУЛИ ПРО ВІК, ЗГАДАВШИ, ЯК ВОЮВАТИ...»

Під час відвідування підрозділу Галицької бригади Національної гвардії України, який ніс службу на горі Карачун, мою увагу одразу ж привернули двоє немолодих гвардійців. Коли я привітався і відрекомендувався одному з них – почув відповідь, від якої усі ми (разом із співрозмовником) щиро розсміялися:

– Здрастуйте! Я – старший солдат Дубінчук. Звати мене Володимир Володимирович – як Путіна!..

Як розповів 57-річний боєць, він ще влітку 2014-го, після оголошення першої хвили часткової мобілізації, звернувся до військкомату із проханням прийняти його на службу. Але йому відмовили, посилаючись на чинні на той час вікові обмеження. Нарешті військовий комісар «здався», вирішивши: «Якщо пройдете медичну комісію, будете служити – у Нацгвардії!». Із медиками у чоловіка проблем не виникло, і торік 30 серпня він склав Військову присягу на вірність Українському народові...

Такий вчинок вразив усіх його рідних та близьких – до слова, у

Володимира Володимировича дві доньки, дві онучки й онук.

– Якщо чесно, не лише родичі, а й друзі та сусіди дивувалися, перепитували, мовляв, навіщо мені йти до війська на схилі літ? – зізнався старший солдат Дубінчук. – Однак я знаю, що вчинив правильно. Мій батько воював, був нагороджений медаллю «За відвагу». Як я міг сидіти вдома, коли моя рідна країна в небезпеці? Так і сказав донькам – йду воювати у зону АТО, щоб вам жилося мирно і спокійно!..

Схожою виявилася історія і 59-річного солдата Степана Кисилиці. Те, що йде добровольцем у Нацгвардію, він тримав у таємниці від родини до останнього – лише коли прибув до частини, повідомив рідним, що призваний за мобілізацією.

Нинішнє відрядження до району АТО для Степана Олексійовича вже третє. Він не раз був у боях, своєю відвагою і надійністю заслуживши величезну повагу товаришів по зброї. На запитання, чому в такому віці він проміняв розмірене, спокійне життя на воєнні будні, гвардієць лише ніяково знизує плечима:

– Не знаю... Напевно, тому що я просто патріот своєї країни... Ми тут якось забули про свій вік, згадавши, як воювати...

ПЕРЕМОГА БУДЕ НАШОЮ!

Військовослужбовець тернопільського батальйону НГУ прапорщик Юрій Данілов у районі АТО вп'яте.

Як зізнався гвардієць, під час кожного відрядження він найтяжче переживає не труднощі служби (хоча вона на блокпосту – далеко не мед), а розлуку із близькими, і під час розмови він ніби на мить думками переноситься додому:

– Мій син Максим, якому лише два з половиною рочки, коли бачить по телевізору людину у військовій формі – підбігає до екрана і кричить: «Тато! Тато!». Сумує за мною...

Однак Юрій наголошує: попри всі випробування, і він, і його однополчани мають незламний бойовий дух:

– Ми ж «западенці»! Ми тут заради того, щоб у нашій країні був мир та спокій, тому перемога буде нашою! – зазначив військовий правоохоронець.

ІХАТИ НА СХІД, ЯК І НА СЛУЖБУ У НАЦГВАРДІЮ – ПОКЛИКАЛО СЕРЦЕ

Командир військовослужбовця за контрактом рівненського батальйону НГУ молодшого сержанта Дмитра Януля, порадивши мені поспілкуватися з ним на одному з блокпостів, навів кілька вагомих аргументів: «Дмитро – продовжувач військової династії. Добровольцем поїхав у район АТО. Мріє стати офіцером Нацгвардії...».

Мене не обдурили. Розмова з юнаком не просто здивувала – приємно вразила.

Відповідь на запитання, чому Дмитро одразу після навчання в технікумі вирішив стати професійним захисником Вітчизни, була очевидною – батьки Дмитра військові (батько – майор

Нацгвардії, мати служить у Збройних Силах). Не видалася дивною і мрія молодшого сержанта Януля – стати офіцером, як батько.

А от після того як Дмитро пояснив, чому довелося умовляти комбата взяти його до складу підрозділу, що вирушав на Схід, я ще раз відчув гордість за те, які хлопці носять гвардійський однострій:

– Я цього літа збираюся вступати на навчання на факультет підготовки фахівців для НГУ Національної академії внутрішніх справ. От мені і спало на думку: якщо вдало складу іспити, хто ж мене курсантом в АТО відпустить? – зазначив молодший сержант Януль. – А поїхати на Схід, як і на службу у Нацгвардію, мене покликала серце: я люблю свою країну, мій обов'язок – її захищати!..

«НАША МЕТА – КВІТУЧА Й МИРНА УКРАЇНА!..»

Киянин Вадим Червонний був призваний до лав Національної гвардії України за мобілізацією торік у серпні. Під час нашої зустрічі він разом із однополчанами несе службу на горі Карачун. Гвардієць говорить:

– Кожен з нас відчуває на собі велику відповідальність. Адже Карачун – це місце ратного подвигу українських військових, і ми не маємо права зраджувати пам'ять героїв, які загинули у боях за цю висоту.

До речі, у Вадима це відрядження до району АТО було вже третє:

– Мій покійний батько був офіцером, сам я двадцять років тому відслужив строкову у Прикордонних військах. Такі поняття, як «Військова присяга», «вірність Батьківщині», «військовий обов'язок» для мене – не пусті слова. Тому не ховався, коли отримав повістку і не шукав можливостей не їхати в АТО. Тим більше, я переконаний, що наша мета – не лише перемога над ворогом, а квітуча й мирна Україна!..

ДО АТО – З ЧОТИРИЛАПИМ НАПАРНИКОМ

Військовослужбовець за контрактом Римникського полку НГУ старший інструктор кінологічної групи старшина Роман Харечко – досвідчений військовий правоохоронець, який не раз відзначився під час несення служби з охорони громадського порядку.

Як виявилось під час розмови, 2006 року він разом із службовим собакою Шері під час оперативно-профілактичного відпрацювання міста Стрий лише за один вихід на патрульний маршрут затримав одразу трьох правопорушників: у одного було вилучено ніж, в іншого – каскет, а в третього – цілий кілограм марихуани.

Службовий вік у собак досить короткий, тож нині старшина Харечко несе службу на одному з блокпостів у секторі «С» разом із щеням Шері – псом Яном.

– Ян у мене молодчина, стане нагоді у районі АТО, – переконаний гвардієць.

ЗЕМЛЯКИ-КУЛЕМЕТНИКИ

Понтонний міст різкою лінією розділяє мальовничі густо порослі зеленню береги Сіверського Донця. З боку окупованих територій цей стратегічний об'єкт охороняють призвані за мобілізацією військово-службовці вінницького полку НГУ.

Для старшого кулеметника старшого солдата Миколи Гальчинського, який до призову працював столяром на мебельній фабриці, це вже друге відрядження в зону проведення АТО. До військкомату чоловік прийшов сам, не чекаючи на повістку, котра могла б і не прийти, адже він взагалі ніколи не служив. Говорить, що зробив це, як і багато хто з його друзів, через патріотичні переконання. Підтримало Миколу і керівництво підприємства – з роботи не тільки не звільнили, а й навіть платять мінімальну зарплатню, поки він знаходиться в АТО. А колеги придбали бінокль, камуфляж та термобілизну. Пригодилася на передовій і спеціальність чоловіка – з підручних матеріалів він зробив стіл і лавки, настелив підлогу в бліндажі.

Наразі, за словами старшого солдата Гальчинського, на їхньому блокпосту спокійно, лише зрідка з боку Кримського чуються поодинокі вибухи, що не йде в ніяке порівняння з минулим відрядженням. Тоді гвардієць ніс службу неподалік населеного пункту Комишоваха, який потерпав від артилерійських обстрілів бойовиків, що намагалися прорвати оборону українських військ. Але найбільше запам'яталися бійцям навіть не ворожий вогонь і тягари служби, а дівчинка років семи, яка з батьками їхала через блокпост. Поки у дорослих перевіряли документи, дитина опустила скло і, зашарівшись, сказала «Це вам...», вручивши Миколі малюнок, на якому був зображений жовто-блакитний прапор з написом «Попасна – це Україна!».

– Вони вже поїхали, а я все дивився на малюнок, до горла підкотив клубок, ледве стримував сльози – у мене ж самого донька приблизно її віку, а я її на той час не бачив майже два місяці! – ділиться старший

солдат Гальчинський. – Я ніколи не сумнівався у своєму виборі, але цей випадок ще більше мене переконав у тому, що тут, на Сході, ми захищаємо свій народ.

Як і Микола, його колега, 29-річний старший кулеметник старший солдат Вадим Немирівський, прийшов до військкомату сам. Перший раз, за словами Вадима, його перебування в зоні АТО пройшло спокійно – бойові дії точилися у відносній віддаленості від їхніх позицій. А ось під час другого, зимового відрядження, коли гвардієць ніс службу біля Попасної, рідко який день обходився без того, щоб хоч кілька мін терористи не запустили по їхніх позиціях. Коли вінничани змінювали своїх попередників, їм у «спадок» дістався здоровенний пухнастий котяра на кличку Сепар. Попри своє неблагозвучне ім'я, кіт став не просто улюбленцем, а й справжнім талісманом блокпоста. Поки він був поряд – все йшло відносно спокійно, а тільки-но сховався, одразу ж починалися шалені обстріли.

Нести службу на передовій, коли життю постійно загрожує небезпека, звісно, нелегко. Тож щоб хоч якось розрядити товаришів від важких ратних буднів, Вадим, який завжди любив майструвати, збив з дощок невеличку халабуду і облаштував у ній імпровізований спортзал, щоправда, через обстріли «покачатися» не завжди вдавалося. Але коли через місяць командування запропонувало бійцям перевести їх у більш спокійне місце, гвардійці навідріз відмовилися і добули там все відрядження до кінця.

– По-перше, ми там все облаштували для себе, до того ж, всі хлопці з мого підрозділу прийшли до війська добровільно, тож чому хтось інший має ризикувати більше, а хтось – менше? – говорить старший солдат Немирівський. – Наші предки захищали Батьківщину, у мене прадід воював з фашистами, пройшов усю війну. А тепер настала і наша черга боронити Україну від нової загрози.

ЯК СТОМАТОЛОГ ПАРАМЕДИКОМ СТАВ

Для лікаря-стоматолога івано-франківської частини НГУ старшого лейтенанта медичної служби Тараса Грицюка, який у зоні АТО виконує обов'язки начальника медичної служби резерву полка, нинішнє відрядження на Схід уже четверте. І лише цього разу він признався батькам, де він знаходиться. Каже, що не хотів нервувати їх, особливо маму.

– В студентські роки для мене було проблемою поїхати з друзями на озеро, так мама переживала за мою безпеку. Уявляєте, що було б, скажи я їй, що їду в АТО? – з посмішкою говорить Тарас. – Ось і вдумував, ніби перебуваю на полігоні на навчаннях. І лише цього разу довелося сказати правду – занадто частими виявилися «навчання» та раптово перервані телефонні розмови, які доводилося робити через обстріли.

Першим випробуванням молодого військового медика стали революційні події на Майдані, під час яких у складі оперативного резерву частини він надавав медичну допомогу постраждалим, як правоохоронцям, так і мітингувальникам.

Потім, ще до початку АТО, було відрядження на весні до Луганська, де гвардійці охороняли державну обладміністрацію. Троє бійців захворіли на тяжку форму пневмонії, але якби персонал місцевої лікарні дізнався, що бійці з Івано-Франківська, їх би просто відмовилися лікувати. Виручив колега, начмед луганської частини, який виписав направлення на місцевих солдатів-строковиків, імена та адреси яких запам'ятали хворі. Але й на цьому проблемі не припинилися. В лікарні сказали, що не приймають хлопців, доки за лікування кожного пацієнта не заплатять по 12 тисяч гривень. Гроші допомогли зібрати волонтери. Кожного дня старший лейтенант

Грицюк їздив провідувати своїх підопічних майже через усе місто, по вулицях якого вже шастали бандити зі зброєю. Коли ситуація загострилася настільки, що гвардійці отримали наказ покинути місто, Тарас громадським транспортом довів хворих до своїх. Благо, ті вже йшли на поправку і небезпека здоров'ю минула. Варто зазначити, що іванофранківці тоді останніми залишили будівлю Луганської ОДА, тримаючись ще деякий час навіть після того як розбіглася місцева міліція.

В ході наступного Тарасового відрядження на Донбас конфлікт уже вирував у повну силу. Нерідко рятувати людей доводилося під обстрілами. Один такий день запам'ятався старшому лейтенанту медслужби Грицюку особливо. Не встиг лікар перев'язати пораненого в голову бійця і відправити його з волонтерами в тил, як був викликаний на інший бік позиції – там з'явилися два «трюхсотих» у тяжкому ста-

ні. По дорозі довелося кілька разів припадати до землі – терористи стріляли з «Градів». Зрештою дістався покинутого будинку, в підвалі якого перебували поранені. Тарас вколов знеболююче воінам, перев'язав джгути, які перед цим не зовсім професійно наклали товариші, і наново перев'язав рани. Більше нічим зарадити постраждалим він не міг. Надворі творилося пекло, будинок здригався від вибухів так, що в підвалі зі стелі сипалася на голови штукатурка, тож потрібно було тільки чекати. На щастя, через півгодини настало коротке затишшя, але часу врятувати поранених вистачило. Якимось дивом до них пробилася «санітарка» і бійців успішно відправили на лікування.

– Коли знаходишся тут, на передовій, часом приходять думки – а можливо, й праві були деякі мої знайомі, котрі із подивом запитували, навіть я став військовим лікарем. Працював би десь у приватній клініці, заробляв гроші. А то сиджу в окопах, у сирості, холоді, – розмірковує старший лейтенант Грицюк. – Потім повертаєшся додому після відрядження, згадуючи пережите, розумієш, що був там марно, робив усе можливе для того, аби врятувати людські життя.

КРАЩИЙ ГРАНАТОМЕТНИК У ПОЛКУ

– Відстань 500 метрів, висота 45, вибалка між двома великими кущами, чергами по три постріли по піхоті, вогонь!

Команда кремеznego підполковника, командира батальйону Римницького полку НГУ, одразу тоне в звуках пострілів. За кілька кілометрів від Слов'янська в покинутому кар'єрі тривають навчальні стрільби військовослужбовців частин Західного ОТО, які несуть службу в секторі «С». За підсумками стрільб з АГС-17 «Пламя» кращим визнано командира взводу старшого лейтенанта Андрія Драгана.

Досконало опанувати цю грізну зброю офіцеру довелося в бойових умовах влітку минулого року. Тоді його підрозділ тримав оборону на перехресті доріг неподалік Дебальцевого. За кілометр знаходився зруйнований терористами залізничний міст, звідки бойовики вели вогонь з мінометів. Стріляли, як правило, під покровом темноти – вдень спостерігали, а вночі приступали до своєї підлої роботи. Дістати їх стрілецькою зброєю було практично неможливо. Змусити сепаратистів припинити вогонь міг лише АГС, за станком якого і працював старший лейтенант Драган. Вистача-

ло і курйозних ситуацій. Якось гвардійці зупинили позашляховик «Порше Каен» зі зрізаним дахом і кулеметом у кузові.

– Ребята, мы свои! – представилися двоє чоловіків з обрізаними. Виявилось, що «свої», до речі, обидва з російськими паспортами, не знали місцевості і переплутали український блокпост із «сепарським». Яке ж було їхнє здивування, коли вони дізналися, до кого вони потрапили!

Згодом львів'ян на блокпосту змінили бійці батальйону Кульчицького. Але вісім військовослужбовців, гранатометники та кулеметники, залишилися на кілька днів, аби підготувати добровольців. Стажером старшого лейтенанта Драгана став 38-річний молодший сержант резерву Микола Матвієнко. Доброволець виявився не лише здібним учнем, але й товариською людиною. Часто в перервах між боями на бойовому посту вони з Андрієм говорили про життя, ділилися спогадами і планами на майбутнє. На прощання бойові побратими обмінялися телефонами і домовилися обов'язково зустрітись в іншому, мирному житті. Не судилося... Через два тижні старший лейтенант Драган дістав травму спини і

був відправлений на лікування. В одному з поранених, що їхав з ним у «санітарці» до шпиталю, він упізнав бійця з батальйону Кульчицького.

– Як там мій агеєсник Микола, справляється? – запитав Андрій.

Відповідь приголомшила старшого лейтенанта і назавжди врізалася в пам'ять: «Немає Коля, загинув...». Оговтавшись від першого шоку, лейтенант розпитав подробиці. Виявилось, що колона «кульчицьких» поспішала виручати хлопців на сусідній позиції і натрапила на засідку бойовиків. Під час шаленого обстрілу 19 військовослужбовців були поранені, а двоє – солдат Олег Дога та молодший сержант Матвієнко – загинули на місці. Згодом, Указом Президента України обох військовослужбовців було нагороджено посмертно орденом «За мужність» III ступеня.

– Ми були знайомі всього лише п'ять днів, але так було важко на душі, наче втратив близьку людину! – з гіркотою згадує старший лейтенант Драган. – Дуже боляче втрачати товаришів... Хочеться, щоб нарешті наступив мир, повернутися до родини, до звичного розміреного життя і служби. Але для того ми й тут, щоб в Україні був мир.

СЕКТОР «М»: БОЙОВІ БУДНІ ГВАРДІЙЦІВ ПІВДЕННОГО ОТО

СОЛДАТ ВІКТОРІЯ

Блокпост Нацгвардії неподалік передової. Ще півгодини тому було чути гул від розривів мін – сепаратисти обстрілювали позиції гвардійців. Усі тут вже звикли до такої канонади, тож навіть не звертають на неї уваги.

«Таки війна – чоловіча справа!» – думаю про себе. Аж раптом помічаю серед охоронців блокпоста гарну дівчину у камуфляжі. «Не може бути! Оце так!..» – дивуюся я, і поспішаю до незнайомки.

Виявляється, дівчина – не просто дівчина. Вона військовослужбовець запорізького полку НГУ – солдат Вікторія Давидова, санінструктор роти.

Вікторія прийшла на службу до Національної гвардії у квітні цього року. Раніше працювала дільничною медсестрою. Коли попросили допомогти у військкоматі під час проведення медкомісії призовників,

погодилася. А через пару тижнів і сама звернулася до військкома із проханням призвати її на службу.

– По-перше, я завжди вважала, що медичний працівник має бути військово-возобов'язаним, у будь-який час за потреби має одягнути погони. А по-друге, прийшов момент, коли я відчула, що не можу залишатися осторонь, коли у країні війна, хочу зробити свій внесок у нашу перемогу, – пояснює рішення стати військовою солдат Давидова.

Від середини травня Вікторія несла службу у секторі «М». До зони АТО також зголосилася їхати за власним бажанням.

– Ви по-справжньому сміливі й відважні! – підсумував я на завершенні розмови.

– Ні, я просто люблю свою країну, готова за неї воювати! – твердо відповіла солдат Давидова.

ГОЛОВНЕ – ЗБЕРЕГТИ КРАЇНУ, ШОУ-БІЗНЕС ЗАЧЕКАЄ...

Десять років у КВК. Український «Камеді-клуб», ефіри на провідних телеканалах. Власний поп-рок проект «ГадЖеТи» та контракт із одним із столичних продюсерських центрів. Ще шість місяців тому військовослужбовець миколаївського полку Національної гвардії України лейтенант Роман Пілявський успішно працював у шоу-бізнесі. Проте коли йому зателефонували з військкоматом і наказали з'явитися на медкомісію, покинув усе і одягнув військовий однострій.

– Власне, повістка мені прийшла ще у травні минулого року – її вручили моїй мамі в Южноукраїнську, – розповідає

Роман Пілявський. – Дізнавшись про це, я хоч і жив постійно у Києві, прийхав додому, прийшов у військкомат і залишив там свій телефон. Відтоді чекав виклику аж до лютого цього року.

Чому не намагався уникнути призову та відправки у зону АТО, хоча мав для цього безліч причин (маленька дитина, кар'єра у столиці), командир взводу лейтенант Пілявський пояснює дуже просто.

– Я не хочу, щоб війна з Донбасу охопила всю Україну, ворога треба зупинити! – говорить офіцер. – Шкода

Зовсім нещодавно основною «зброєю» фронтмена гурту «ГадЖеТи» Романа Пілявського був мікрофон

простих мирних людей на Сході, які хочуть жити в українській державі і страждають від дій сепаратистів – їм треба допомогти. А головне – якби я сховався від призову зараз, все життя жив би з відчуттям, що я боягуз. Завжди треба бути чоловіком, вміти брати на себе відповідальність, у тому числі і за рідну країну.

...Після завершення розмови я попросив колегу-фотографа зробити кілька портретних знімків лейтенанта Романа Пілявського.

– Та мені що, важко ще раз на кнопку натиснути, – погодився капітан.

– Головне, щоб так Путін не розмірковував! – видав жарт офіцер.

Я розсміявся від душі. Отак воно буває. У мирному житті на сцені Роман довів, що вміє веселити і розважати людей. А тут, на блокпосту у секторі «М», що є мужнім захисником своєї Вітчизни, яка покликала його до зброї у скрутний час.

НЕОДНОРАЗОВО ПЕРЕМАГАЛИ НА ВИБОРАХ, ЗАЛИШИЛОСЯ ПЕРЕМОГТИ НА ВІЙНІ

Однією з категорій громадян, які не підлягають призову під час часткової мобілізації, є особи, заброньовані за органами місцевого самоврядування, зокрема, голови сільських рад. Проте на блокпостах у секторі «М» мені випало зустрітися із двома гвардійцями, які залишили свої громади і пішли захищати Батьківщину зі зброєю у руках.

Командир взводу херсонського батальйону Національної гвардії України лейтенант Валерій Поліщук обіймає посаду голови сільради села Красне Березанського району Миколаївської області.

– Я кадровий військовий. 1992 року закінчив Владикавказьке вище військово-командне училище МВС СРСР. Рік прослужив у одеській конвойній частині, а потім до 2005 року працював у міліції. 2006 року був обраний на місцевих виборах головою сільради, – розповідає про свій життєвий шлях Валерій Миколайович. – Коли почалася мобілізація, за своїми посадовими обов'язками розносив повістки до військкомату односельцям. Чесно зізнаюся: кілька разів чув у спину від жінок: «Повістки роздає нашим чоловікам, а сам служити не поспішає!». На душі було дуже гірко від таких слів. Тож у березні цього року не витримав і добровольцем пішов у військкомат.

До зони АТО лейтенант Поліщук прибув 12 травня. До речі, він сам наполіг на цьому відрядженні, адже спочатку офіцера не включили до складу зведеного підрозділу, який направлявся до сектора «М».

– По-перше, я йшов до війська не для того, щоб відсиджуватися у тилу, – пояснює своє рішення добровільно їхати до АТО Валерій Миколайович. – По-друге, я ще курсантом ніс службу у районі міжнародних конфліктів у Нагірному Карабаху, Середній Азії, тож маю бойовий досвід. А по-третє, і головне, я переконаний, що Донбас – це українська земля, і я маю її захищати!

Лейтенант Валерій Поліщук та усі його товариші на блокпосту мають міцний бойовий дух, щиро вірять у перемогу над ворогом (до речі, разом із офіцером служать шість його земляків з Березанського району). Єдине, на що пожалівся Валерій Миколайович – дуже сумує за родиною.

– Цього року у моєї доньки Ірини був випускний у школі. Телефонувала мені, плакала через те, що я не зміг приїхати, – ділиться лейтенант Поліщук. – Але в душі Іринка розуміє: її тато – офіцер, він має боронити свою країну...

Добровільно пішов на службу до Нацгвардії за мобілізацією і голова Кривоозерської сільської ради фельдшер з миколаївського полку НГУ старший сержант Юрій Сінчук.

– Я на посаді сільського голови з 2002 року, тричі перемагав на виборах, – розповідає Юрій Васильович. – Клопотів по роботі у мене було хоч відбавляй, адже наш населений пункт досить великий, у ньому мешкає більше двох тисяч чоловік. Проте коли на Сході країни почалася війна, коли після оголошення мобілізації я за своїми службовими обов'язками сам розносив людям повістки з військкомату, коли у зоні АТО загинули два мої односельці, я вирішив для себе – досить сидіти вдома, час і мені взятися до зброї, щоб захищати свою країну.

У березні цього року потайки від рідних Юрій Сінчук добровільно звернувся до військкомату із проханням призвати його на службу. А вже у першій половині травня він у складі підрозділу своєї частини прибув до сектора «М».

– У мене дружина та двоє синів, вони дуже переживають через те, що я у зоні АТО, – зізнається старший сержант Сінчук. – Проте я не міг вчинити по-іншому. Я мусив піти до війська принаймні для того, щоб не відчувати себе боягузом, який ховається від фронту у той час, коли країна у справжній небезпеці.

ВЛАДА ПРИХОДИТЬ І ЙДЕ, А УКРАЇНА ЗАЛИШАЄТЬСЯ

...Один із гвардійських блокпостів на околиці Маріуполя в оточенні полів і лісо-смуг. Тут несуть службу військовослужбовці миколаївського полку НГУ, в основному, призвані за мобілізацією. Біля бетонних блоків стоять кілька бійців, яким щось пояснює вусатий військовослужбовець, вочевидь старший, в камуфляжі і темних окулярах. Дочекавшись доки закінчиться інструктаж, знайомлюся з ним.

Командир взводу старший лейтенант Максим Усатий жартує, що вуса носить, аби повністю відповідати прізвищу. В минулому він шість років пропрацював оперативним уповноваженим карного розшуку Очаківського міськвідділу міліції, потім звільнився, став приватним підприємцем. Про те, що його викликають до військомату, чоловіка повідомили по телефону. Вже наступного дня він відправився туди. Колишній міліціонер говорить, що інакше не міг поступити, адже виріс у маленько-

му приморському місті, де до людей у військовій формі завжди було особливе ставлення.

– У мене двоє синів, і який би я, офіцер запасу, подав їм приклад, якби ховався від призову? – говорить старший лейтенант Усатий.

Серед підлеглих Максима Усатого різні люди – за віком, професією, характером. З кожним потрібно знайти спільну мову, визначити, хто до якої роботи придатний. Від цього залежить, настільки злагоджено буде діяти його підрозділ в бойових умовах. Приміром, більш комунікабельного бійця краще ставити на контрольно-перепускний пункт, а того, хто краще стріляє, на вогневі точки нести чергування. Неабияк допомагає в цьому життєвий і професійний досвід, набутий за часів роботи в міліції. А ще Максим чесна і відверта людина, із власними принципами і власним поглядом на життя.

– До нинішньої влади, чого приховувати очевидне, значна частина населення

нашого південного регіону ставиться негативно. Я часто чув від знайомих, мовляв, за кого ти йдеш воювати, за «них?», – розмірковує старший лейтенант Усатий. – В мене завжди є відповідь на таке питання – влада приходить і йде, а Україна залишається. Тут ростуть наші діти, і я хочу, щоб вони жили в мирі.

УЧИТЕЛЬ СТАВ КОМАНДИРОМ СВОГО УЧНЯ

25 років свого життя командир взводу херсонської частини капітан Володимир Фелік віддав школі – навчав учнів однієї з середніх шкіл на Миколаївщині географії та біології. В липні минулого року, коли до пенсії залишався рік, йому, учителю вищої категорії прийшла повістка. Хоча Володимир Михайлович мав право на відстрочку, він твердо вирішив, що піде захищати Батьківщину. За тиждень до цього добровольцем у морську піхоту записався його 20-річний син Віктор. Залишалось переконати дружину, яка навідріз відмовлялася відпускати на передову ще й чоловіка.

– Довелося наводити різні доводи на користь служби. Казав жінці: бачила б ти яких молодих і непідготовлених набирають! А я все ж таки маю який-не-який досвід – за радянських часів служив строкову в Грузії та Західній групі військ у Німеччині,

у 92-му році пройшов офіцерські збори. Колишній навіть дітям викладав військову справу, хіба ж мені не соромно вдома сидіти? – посміхається Володимир Фелік.

Колеги по школі з розумінням поставилися до рішення Володимира Михайловича Навчальні години розділили порівну між іншими педагогами і навіть зібрали гроші, на які чоловік придбав військові черевики, комплект форми, «розгрузку», наколінники.

У військоматі Володимир Михайлович випадково зустрів свого односельчанина і колишнього учня, 28-річного Миколу Слободенюка, якому також прийшла повістка. І так склалося, що їх не лише призвали до однієї частини, херсонського батальйону НГУ, а й навіть в зону АТО відправили на один блокпост. Колишній учитель став командиром взводу, а учень – його підлеглим, обійнявши посаду гранатометника. До речі, так склалося що сюди ж потрапив ще один їхній односельчанин – 60-річний старший сержант Євген Олійник, котрий попри свій поважний вік

добровольцем зголосився піти воювати. Ось таке невеличке патріотичне земляцтво з села Лоцкиного Миколаївської області.

Херсонським гвардійцям дісталися позиції біля села Виноградного, що в кількох кілометрах від Маріуполя. По суті, це передостанній рубіж перед селищем Широкиним – однієї з найгарячіших точок зони АТО. У разі наступу бойовиків, саме вони приймуть перший удар. Про те, що передова знаходиться в кількох кілометрах, нагадують потужні вибухи, які раз по раз лунають продовж всієї нашої розмови.

– Миколу Слободенюка я знаю з дитинства, адже був у нього класним керівником, а він старостою класу. Хлопчиком був сумлінним та відповідальним. Таким же він став і бійцем. Я впевнений в ньому і знаю, що на Колю завжди можна покластися, – розповідає капітан Фелік. – Та й просто радий поговорити з ним про речі, які обом близькі – у нас же навіть дружини працюють на одному підприємстві.

Згідний зі своїм учителем та командиром і солдат Слободенюк, який до призову працював бригадиром розливного цеху підприємства по виробництву соняшникової олії. Вдома на нього чекає дружина і двоє дітей 5-ти і 8-ми років, які постійно запитують по телефону, коли повернеться тато. Солдат наостанок додає:

– Справді, морально набагато легше служити разом із земляком, тим більше таким досвідченим як Володимир Михайлович. Якщо в когось із хлопців у підрозділі виникає проблема, він завжди і підкаже, і пояснить докладно – це в нього професійна риса, – каже з посмішкою Микола Слободенюк, і наостанок додає. – Я – українець і люблю свою країну, саме тому не було і навіть думки, щоб якось уникнути від мобілізації. Краще зупинити ворогів тут, аніж вони прийдуть до нас додому на Миколаївщину.

«КУДИ БАТЬКІВЩИНА ВІДПРАВИТЬ, ТАМ І БУДУ»

На цьому ж блокпосту біля Виноградного несе службу й заступник командира взводу старший прапорщик Олександр Запорожець. Він один з небагатьох «кадрових» військовослужбовців серед мобілізованих. За словами військовослужбовця, якщо порівнювати з попередніми разами, то з кожною новою хвилею мобілізації рівень мотивованості призваних і відповідальне ставлення до своїх обов'язків постійно зростає. Приміром, на їхньому блокпосту багато хлопців самі приходили до військкоматів, навіть не чекаючи на повістку.

Чоловік жартує, що тут він почувається вже як удома, і може із закритими

очима віднайти кожен окоп і бліндаж. Так склалося, що це вже третє його відрядження на Схід, і втретє він потрапляє саме сюди. Багато місцевих жителів пам'ятають херсонців ще з попередніх відряджень. Люди позитивно ставляться до гвардійців і сприймають їх насамперед як захисників. Якщо боєць спілкується українською, російськомовні мариупольці вітаються українською, часто запитують чи не потрібно чого привезти з міста, наприклад, продуктів, чи цигарок. В рідному ж Херсоні, за словами Олександра, їх після кожного відрядження зустрічають як героїв. А місцеві волонтери постійно допомагають.

У Національній гвардії старший прапорщик Запорожець з вересня минуло-

го року. До того пропрацював 18 років контролером у виправно-трудовому закладі. А у Гвардію перевівся, щоб поїхати в АТО захищати Батьківщину, адже співробітники пенітенціарної служби не підлягають мобілізації. НГУ обрав через те, що строкову свого часу проходив в 90-х ще в тій, «першій» гвардії. Тож і пішов до вже рідного формування. До речі, брат старшого прапорщика молодший сержант Антон Запорожець теж пішов добровольцем і наразі служить в розвідроті ЗСУ в іншому секторі АТО.

– Я не люблю голосних слів про патріотизм, – говорить старший прапорщик Олександр Запорожець, – але я вважаю себе українцем, хоч і спілкуюся в побуті російською мовою. Я складав Присягу українському народові і тому маю виконувати її. Скільки разів буде потрібно, стільки й їздитиму в АТО. І для мене немає значення, який це буде блокпост – спокійний чи під постійними обстрілами. Куди Батьківщина відправить, там і буду!

ОБОРОНА – МІЦНА, БОЙОВИЙ ДУХ – ЩЕ МІЦНІШИЙ!

Командира батальйону мобілізованих миколаївського полку Нацгвардії підполковника Олександра Коряйкіна підлеглі іменують «суворим комбатом».

– Це, мабуть, від того, що я мало посміхаюсь, – пожартував підполковник Коряйкін, із яким я познайомився на одному з блокпостів у секторі «М».

Проте, як зізналися рядові бійці, так із великою повагою називають офіцера за те, що тримає підлеглих «у кулаці». Проте тримає уміло, як вимагає того тонка і складна командирська наука.

Сам Олександр Миколайович поповнив лави Нацгвардії у лютому цього року, коли у рамках часткової мобілізації отримав повістку з військкомату. До цього віддав ратній справі двадцять сім років життя. Служив на Далекому Сході, у Монголії, групі радянських військ у Німеччині, рік пробув у складі миротворчої місії ООН у Сьєрра-Леоне.

– Кажу від душі: коли був миротворцем в Африці, ніколи не думав, що війна прийде на українську землю, – зізнається підполковник Олександр Коряйкін. – Але якщо вже сталося таке лихо, обов'язок кожного чоловіка захищати рідну країну. Мені дуже приємно і радісно від того, що у підрозділі, який я очолюю, зібralися саме такі люди – справжні патріоти, які не на словах, а на ділі доводять, що готові стояти за свою землю зі зброєю у руках.

На завершення розмови Олександр Миколайович зазначив, що його блокпост кожного дня кріпить оборону.

– На війні треба бути готовим до всього, – зазначає підполковник Коряйкін. – Проте, знаєте, у разі чого вистояти нам допоможуть не тільки добре обладнані окопи, а й міцний бойовий дух, віра у нашу перемогу!

**Матеріали добірки підготували
підполковник Сергій ДІДИК
та капітан Олександр КОНОВАЛОВ,
фото капітана Олександра КОНОВАЛОВА**

БРОНЯ МІЦНА І ВОРОГ БУДЕ БИТИЙ!

Навіть в зоні проведення АТО військовослужбовці Національної гвардії України не припиняють удосконалювати власну майстерність. Журналіст «СЧ» побував на одному з польових навчань екіпажів танків Т-64БВ та БТР-4 запорізького полку НГУ, які проводилися неподалік Маріуполя.

...З потужним ревінням, погойдуючи трал, на якому він прибув «у поля», на дорогу з'їжджає танк. Позаду нього три БТРи, що на відміну від «шістдесятчетвірки» приїхали власним ходом. До рубежу ведення вогню близько кілометра, і колона бронетехніки в голові з танком вирушає туди.

— На, журналісте, одягай, без нього на «броні» не рекомендується їздити, — посміхаючись, говорить командир танкової роти капітан Дмитро Горобченко і простягає мені шлемофон. Голос офіцера за гуркотом двигуна майже не чути, і я ледве можу розібрати останню фразу. — Прокатаємось з вітерцем!

З капітаном Горобченком ми познайомилися ввечері напередодні, коли його підлеглі закінчували останні приготування перед виїздом. До речі, офіцеру не звикати працювати із особовим складом. Тринадцять років тому він звільнився в запас з посади командира навчального танкового взводу 79-ї аеромобільної бригади. Створив із батьком невеличку фірму, яка займається вантажними перевезеннями. Коли ж розпочалася мобілізація, він, дізнавшись від товариша, який працює у військкоматі, що потрібні танкісти, не став чекати на повістку. Хотів піти добровольцем

і батько Дмитра — полковник у відставці Віктор Федорович Горобченко.

— Він за фахом військовий інженер, має бойовий досвід — брав участь у бойових діях в Афганістані та врегулюванні міжнаціональних конфліктів на території Грузії та Нагірного Карабаху. Але через граничний вік не пройшов, — розповідає капітан Горобченко.

Власне рішення відправитися на фронт офіцер коментує так:

— Знаєш, це як у дитинстві, коли в твої двір приходять чужаки і поводять себе нахабно — відбирають у малих іграшки, чіпляються до дівчат, провокують на бійку. І ви з хлопцями збираєтесь і ставите їх на місце. І зараз у наш рідний «двір», Україну, прийшли чужаки, яких треба прогнати.

За 10 хвилин ми прибуваємо на позицію й одразу закипає робота. Бійці виносять з кузова КраЗу вирубани вчора ввечері довгі акацієві та ясеневі жердини і починають збивати їх до купи у формі квадрата приблизно 1,5 на 2 метри. Це каркас майбутньої мішені.

— Щось твій ніж не хоче різати, попроси в когось гострішого, — звертається один з танкістів до колеги.

Бійці розрізають повздож поліпропіленові мішки з-під борошна і прибивають їх до «квадрата». В хід іде маскувальна сітка. За 15 хвилин мішень готова і її встановлюють на відстані близько 1,5 км від вогневого рубежу.

Варто зазначити, що всі екіпажі бронетехніки, окрім кількох офіцерів, призвані за мобілізацією. Для них це перше відрядження на Схід і перший польовий виїзд в секторі «М» після підготовки, яку вони проходили на базі Національної Академії Національної гвардії України. Кожен боєць пройшов серйозний відбір, під час якого враховувалися не лише бажання служити «на броні», а й професійний рівень бійця. Щоправда, коли антитерористична операція тільки розпочиналася й екіпажі комплектувалися в терміновому порядку, на курси водіїв БТРів часом відправляли військовослужбовців, які взагалі не мали водійських посвідчень. У бойових умовах із вчорашніх начальників військових нарядів та помічників начальників судової варти згодом виходили справжні водії-аси, завдяки яким було врятовано і вивезено з-під вогню не одного бійця. Нині ж, за словами заступника

командира роти на БТР старшого лейтенанта Олександра Білоконя, відбирають лише тих кандидатів, які мають посвідчення категорії «В» і «С». Що ж до танкістів, то всі члени екіпажів мають за плечима як мінімум строкову службу у танкових військах.

Нарешті мішень встановлено і, зарядивши повний боєкомплект, танк і одна з «четвірок» виїжджають на вогневий рубіж. Починається стрільба. Паузи між потужними вибухами від пострілів танку, від яких здригається під ногами земля, заповнюються рокотом черг гармат БТРУ. Бійці спостерігають за тим, куди «кладуть» снаряди їхні колеги, і коментують кожне влучне попадання.

– Непогано ліг, хоча треба було трішки правіше брати, – не відриваючись від бінокля, коментує сам до себе високий худорлявий боєць у шлемофоні захисного кольору.

Майже одночасно використавши боєкомплект, машини повертаються на вихідні позиції, заряджаються, і нові екіпажі висуваються на вогневий рубіж. Ніхто не квапиться, адже нині тільки перший день навчань. Завтра будуть тренування в заряджанні на швидкість по нормативам. Сьогодні головне – пристрілятися.

Стрільби тривають до обіду. Годинна перерва, під час якої бійці дістають сухпаї і розпалюють багаття, на якому розігрівають тушонку. Трохи відпочинку – і знову на вогневий рубіж. Від мішені вже давно нічого не залишилося. Тож орієнтиром тепер слугує місце, де вона стояла. З-за посадки з ревом з'являються дві «шістдесятчетвірки» з прапорами Військово-Морських сил України.

– Хто тут у вас старший? Ви не проти, якщо ми станемо правіше від вас і теж трошки «розімнемося», техніка після ремонту, треба випробувати, – зіскочивши з броні, говорить до гвардійців високий засмаглий старший сержант у тільняшці і шлемофоні.

Отримавши згоду, танкісти бригади берегової охорони, а саме

ними виявляються наші нові знайомі зі Збройних Сил, займають позиції і починають стрільбу. Сила звуку вибухів збільшується в рази, адже часом постріли з гвардійського та армійських танків відбуваються буквально із секундним інтервалом. На шалений гуркіт уже ніхто не звертає уваги, вона прикута до розривів вдалині.

Збігає до кінця день. Все заплановане виконано, ввечері по завершенні занять проходить підбиття підсумків. Капітан Горобченко в цілому залишається задоволеним діями своїх підлеглих.

– Звісно, є ще над чим попрацювати. Але, гадаю, в подальшому з кожними наступними виїздами на полігон, результати будуть покращуватися, – зауважує офіцер.

Задоволений і керівник навчань, заступник командира частини з озброєння – начальник технічної служби полковник Євген Старостін.

– Екіпажі БТРів відносно нещодавно прибули після підготовки, тож цілком природно, що не все в них вдається на «відмінно». Але те, з якою відповідальністю всі бійці ставляться до своїх обов'язків і прагнуть якомога краще опанувати ввірену їм техніку, говорить про те, що незабаром вони будуть готовими до виконання завдань будь-якої складності.

Кращим екіпажем за злагоженістю в діях відзначається екіпаж БТРУ з красномовною назвою «Патріот» у складі командира сержанта Євгена Голощапова, водія солдата Олега Наконечного та оператора бойового модуля солдата Сергія Зубка. До речі, танк морських піхотинців приходитьсь йому «тезкою».

Завантаживши ящики з невикористаними боєприпасами, бійці розсаджуються по машинах, і ми повертаємося назад. Завтра на них чекає ще один напружений день бойової підготовки.

Капітан Олександр КОНОВАЛОВ,
фото автора

ЧУЖОМУ НАВЧАЄМОСЬ І СВОГО НЕ ЦУРАЄМОСЬ

У минулому номері ми розповідали про відкриття на базі Міжнародного центру миротворчості та безпеки Академії Сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного українсько-американських військових навчань «Фіарлес Гардіан – 2015». Перший етап цих масштабних тренувань успішно завершено. Наразі триває другий, до участі в ньому залучено близько трьохсот бійців Північного та Східного оперативного-територіального об'єднання НГУ, що проходять підготовку під керівництвом військовослужбовців зведеного батальйону 173-ї повітряно-десантної бригади Армії США.

Варто зазначити, що йдеться не лише про опанування нових тактичних прийомів та інших тонкощів бойової виправки, а й про «повне занурення» у військове життя «у стилі дядька Сема», починаючи від щоденної півторогодинної ранкової зарядки з чотирикілометровим кросом і силовими вправами. Як зауважує один з українських офіцерів, капітан Тарас Єфіменко, серед перших вражень гвардійців також заокеанські стандарти солдатського харчування – різноманітного й поживного, з необмеженою кількістю овочів та фруктів, досить легко подолання «мовного бар'єру» (навіть за відсутності перекладачів), а також – застосування у навчальному процесі... художніх кінофільмів на кшталт «Порятунок рядового Раяна», що служать посібником для вивчення та обговорення різних тактичних ситуацій.

Другий етап навчань складається з п'яти модулів, кожен із яких присвячено відпрацюванню окремого блоку дисциплін. Наприклад, у ході першого двотижневого циклу занять бійці НГУ опанували основні прийоми стрільби, тактику регування на прямий і непрямий обстріл, покращували навички з маскуванню, надання першої

медичної допомоги та інших предметів. За повідомленням американського військового журналіста сержанта Олександра Скрипничука, «контрольною роботою» для гвардійців стало 10-ступеневе тестування, про яке його організатор, командир взводу 173-ї бригади другий лейтенант Джозеф Фрешетт, зазначив:

– Ми зробили це оцінювання для бійців досить напруженим та стресовим, щоб під час виконання практичних вправ перевірити їхні індивідуальні навички та знання в умовах, наближених до реальних.

ФОТОФАКТ

22 червня на Яворівському полігоні побував народний депутат України, перший заступник Голови Верховної Ради Андрій Парубій, який ознайомився з ходом проведення навчань та поспілкувався з їхніми учасниками. Згодом у соціальній мережі «Фейсбук» Андрій Володимирович констатував, що з-поміж гвардійців він побачив колишніх бійців Самооборони Євромайдану з першого добровольчого підрозділу НГУ – батальйону імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького, воїни якого, до речі, з лютого поточного року змінили статус резервістів на статус осіб, призваних на військову службу у зв'язку з мобілізацією.

Як зауважив офіцер, це тестування стало однією зі змін, запроваджених у другому етапі «Фіарлес Гардіан – 2015» для того, щоб дати змогу десантникам ефективніше навчати гвардійців шляхом виявлення їхніх сильних і слабких сторін.

«Марафон» смугою з десяти навчальних «точок» українці подолали успішно. Інструктор сержант Джордан Керр прокоментував це так:

– Я був вражений високим рівнем мотивації, яку продемонстрували українські солдати. Вони відточили свої навички і готові рухатися далі до складніших тренувань.

Також військовослужбовці 173-ї бригади продовжують приділяти багато уваги заходам, спрямованим на налагодження зв'язків із громадськістю. У червні американські десантники потоваришували з учнями середньої загальноосвітньої школи села Старичі Яворівського району. Під час екскурсій до шкільних парку та Музею майстерні народної творчості гості познайомились із традиціями Яворівщини, а згодом взяли участь у заняттях разом із школярами, які опановують народні ремесла в навчальному центрі «Мастак».

18 червня у Львові на запрошення «Волонтерської сотні» Українського католицького університету «небесні солдати» США провели зустріч зі студентами, працівниками та численними гостями навчального закладу. Як повідомила прес-служба УКУ, під час заходу керівник навчань від США командир однієї з частин 173-ї бригади – 2-го батальйону 503-го піхотного полку «Ске-

– Проти інших країн, в яких я служив, українська армія має непогане спорядження, і ми навчаємо, як максимально корисно використовувати те, що вже є, – зазначив підполковник Браун. – Мої солдати також багато чого навчилися від українських колег, ми зацікавлені в такому обміні досвідом. Як ветеран Афганістану та Іраку, я добре розумію ваші проблеми, ситуацію війни, яку Україні нав'язали.

На думку офіцера, серед того, чого насамперед потребують українські військові – бронжилети, комп'ютерна техніка, прилади нічного бачення. Крім того, захисникам України слід зосередитися на фізичній підготовці та мати сильний, здоровий і критичний розум – адже, за словами підполковника Брауна, саме міцний духовний стрижень допомагає не лише витримувати обстріли та тривалі відрядження, а й долати психологічні розлади, які часто трапляються після війни.

А 27 червня на плацу Міжнародного центру миротворчості та безпеки відбулася урочиста церемонія, яка американською військовою термінологією іменується «зміна командування»: у присутності командира 173-ї бригади полковника Майкла Фостера перед строем учасників навчань підполковник Браун передав повноваження і Бойовий прапор частини новопризначеному командиру «Скелі» підполковнику Майклу Клопперу. Участь у цьому заході українських гвардійців, які стояли в парадних лавах пліч-о-пліч з американськими десантниками, стала символом партнерських стосунків і взаємної поваги, на чому особливо наголошували під час традиційних промов. Зокрема, підполковник Клоппер заявив:

– З нашими українськими партнерами, що стоять у цьому строю, ми розділяємо спільне розуміння війни, боротьби та труднощів. Ми розділяємо завдання, ми розділяємо місію. Я дуже вдячний за те, що ви вирішили стояти сьогодні разом із нами, демонструючи визнання нашому батальйону. Для нас велика честь служити разом з вами заради спільної мети.

**Підготував підполковник запасу
Сергій КОВАЛЕНКО,
фото Олександра СКРИПНИЧУКА**

ля» підполковник Тодд Браун розповів, що протягом двох років його перебування на посаді десантників з'єднання брали участь у багатьох міжнародних навчаннях в Естонії, Литві, Угорщині, Туреччині й навіть у далекому Камеруні.

ДО РЕЧІ

Українсько-американські навчання «Фіарлес Гардіан – 2015» відвідав начальник штабу сухопутних військ США генерал Реймонд Т. Одієрно. Він обговорив хід тренувань із їхнім керівником від Національної гвардії України начальником управління бойової та спеціальної підготовки ГУ НГУ генерал-майором Олегом Гарчу та відзначив кращих учасників навчань. Десяти американським десантникам він вручив медаль «За досягнення», чотирьох – привітав із присвоєнням чергового військового звання, а трьох українських гвардійців заохотив власною пам'ятною відзнакою. Володарями незвичайного сувеніру стали сержант Віктор Косяк, старший лейтенант Денис Рубахін та майор Дмитро Щербина.

КОНТРАБАНДА – ОПТОМ І ВРОЗДРІБ

ВОЛНОВАХА Військовослужбовцям зведеного загону криворізької бригади НГУ, що несуть службу на блокпостах у зоні проведення антитерористичної операції, нерідко доводиться попереджати спроби провезення контрафактної продукції. Нечисті на руку ділки вдаються до різних хитрощів, але пильність бійців часто стає на заваді здійснення їхніх планів.

Якось власники великої партії підробленого алкоголю вирішили, що увага військовослужбовців до їхнього вантажу буде менш прискіпливою, якщо перевозити його не колоною вантажівок, а нібито окремо, невеликими частинами. Тож чергова зміна у складі капітана Олега Андросюка, сержанта Андрія Біленка, молодшого сержанта Віктора Шобутинського та солдатів Андрія Литвиненка і Віктора Калюти, яка несла службу на блокпосту на в'їзді до міста Волновахи, витратила аж півгодини, аби затримати три вантажівки із алкогольними напоями. Перший автомобіль було зупинено для перевірки о 7:00. Інші рухалися повз блокпост з інтервалом у приблизно 10 хвилин кожний. Спершу підозру старшого зміни викликали дрібні недоліки в оформленні супровідних документів на вантаж і нервова поведінка водіїв та ек-

спедиторів. Це і стало підставою для виклику співробітників СБУ. Під час перевірки співробітниками фіскальної служби даного відомства вантажу автомобілів TATA, ISUZU та ГАЗ було виявлено, що акцизні марки на пляшках з алкогольними напоями мають ознаки підробки. Чи справді цей алкоголь є фальсифікатом, визначить експертиза.

Майор Роман ПОНОМАРЕНКО

ПІДВЕЛИ НЕРВИ

РІВНЕ Спільний наряд у складі працівника міліції та військовослужбовців НГУ кінолога сержанта Ігоря Васильця зі службовим собакою та патрульних солдатів Руслана Лукаша й Олексія Прокопченка ніс службу з охорони громадського порядку на вулицях міста. Увагу правоохоронців привернув молодик, який, помітивши їх, різко змінив напрямок руху.

Гвардійці швидко наздогнали громадянина. При огляді його речей було виявлено пакунок із рослинною речовиною, схожою на листя конопель. Тож 27-річний безробітний житель Рівного таки мав причину уникати зустрічей із патрулем. Затриманого було доправлено до міськвідділу внутрішніх справ.

*Капітан Роман БАШТОВИЙ,
фото автора*

СЕПАРАТИСТА ЗАТРИМАЛИ НА В'ЌЗДІ У МАРІУПОЛЬ

МАРІУПОЛЬ Під час перевірки документів на одному з блокпостів на в'їзді до Маріуполя наряд дніпропетровського полку охорони громадського порядку НГУ на чолі із солдатом Володимиром Михайликом помітив молодика із символікою так званої Донецької народної республіки на одязі. Підозру військовослужбовців викликав і той факт, що документів, які б посвідчували його особу, у чоловіка не виявилось. Військові правоохоронці прийняли рішення затримати зазначеного пасажера для з'ясування його особи. Пильність виявилася не зайвою – деякі особисті речі чоловіка теж виявилися позначеними символікою невизнаної республіки, зокрема й записник, у якому бійці виявили незрозумілі на перший погляд позначки та цифрові шифри. Ким є цей молодик і навіщо він їхав до Маріуполя, з'ясуєть співробітники СБУ.

Капітан Максим ЗУБОВ, фото автора

«ХТО-ХТО? – КУСТО!»

ОДЕСЬКА ОБЛ.

Уже вісім місяців поспіль військовослужбовці столичного конвойного з'єднання НГУ виконують спеціальне завдання з посилення охорони – придніпровського сегмента україно-молдовського державного кордону.

Зокрема, військові правоохоронці пильнують споруди залізничної та автомобільної інфраструктури, розташовані поблизу державного кордону. Під час несення служби поблизу одного з мостів солдат Сергій Попсуй помітив у воді людину. Яким же було здивування військовослуж-

бовця, коли він, підійшовши ближче, виявив невідомого в гідрокостюмі та ластах! На прохання залишити заборонену зону порушник не реагував, тож аби змусити його виконати свою законну вимогу, вартовому довелося здійснити кілька попереджувальних пострілів у повітря.

Порушника, яким виявився 30-річний мешканець Полтавської області, було передано працівникам міліції. За словами затриманого, в акваторії режимного об'єкту він займався підводним полюванням.

**Підполковник Євген РОЖЕНЮК,
фото солдата Тараса РАТУШНОГО**

СПОКІЙ МЕШКАНЦІВ ПРИФРОНТОВИХ ТЕРИТОРІЙ ОХОРОНЯЮТЬ ГВАРДІЙЦІ СЕВЕРОДОНЕЦЬК

Завдяки пильності та професіоналізму військовослужбовців слов'янського полку Національної гвардії, набагато безпечніше та спокійніше стало на вулицях населених пунктів, прилеглих до зони проведення антитерористичної операції.

Так, виконуючи завдання з охорони громадського порядку у Северодонецьку, військовий наряд по гарячих слідах затримав двох грабіжників. До капітана Артема Кібірева та його підлеглих солдатів Віталія Руденка й Андрія Дудника звернувся громадянин, який поскаржився на двох незнайомих чоловіків, що напали на нього просто на вулиці, побили, обібрали і втекли. Потерпілий вказав, у якому напрямку зникли його кривдники, і гвардійці вирушили на пошуки.

Через півгодини грабіжників уже було передано співробітникам міліції. Ними виявилися місцевий мешканець та громадянин Російської Федерації з Белгородської області, який з березня минулого року нелегально перебував на території України. У затриманих було виявлено особисті речі потерпілого: мобільний телефон, наручний годинник, обручку та паспорт.

Через чотири дні на службі з охорони громадського порядку знову відзначився солдат Дудник – цього

разу разом із однополчанином, солдатом Андрієм Мойсеєнком, та працівниками міліції. Спільний наряд патрулював вулицями міста пізно ввечері, коли помітив двох громадян, котрі тягнули якийсь габаритний предмет. Це була частина шкільної огорожі, яку чоловіки поцупили й збиралися здати на металобрухт. Крадіїв металу було доставлено до найближчого опорного пункту міліції, де виявилось, що на їхній совісті вже не одне подібне правопорушення.

Капітан Анатолій ГРИШКО, фото автора

З ГРАНАТОЮ В КИШЕНІ, З ЗАПАЛОМ У РУЦІ...

ЧЕРКАСИ Військовий наряд на автомобілі у складі прапорщика Артема Степаненка, старшини Андрія Гордієнка та солдатів Олександра Кульчака й Олександра Пасічника патрулював вулицями міста. Аж раптом від чергового МВВС надійшла інформація, що у дворі однієї з п'ятиповерхівок по вулиці Волкова перебуває невідомий із гранатою – про це по лінії «102» по-

відомили мешканці будинку. Військовому наряду, що якраз перебував неподалік, було доручено перевірити двір і у разі підтвердження даної інформації затримати підозрілу особу.

Прибувши за вказаною адресою, гвардійці дійсно побачили громадянина, схожого за прикметами на розшукуваного. Помітивши, що до нього наближається наряд, чоловік спробував було накивати п'ятами, але був затриманий. Поводився він неагресивно, хоча і явно нервував. На пропозицію показати наявні речі, дістав із кишень гранату Ф-1 з витягнутим запалом і шприц ємністю 20 мл із речовиною бурого кольору. Військовослужбовці одразу ж викликали на місце події слідчо-оперативну групу та криміналістів і охороняли затриманого до їхнього приїзду.

45-річний затриманий виявився мешканцем Канева, за неперевіреними даними, нещодавно демобілізований з армії. Як справи він мав у обласному центрі, а голівне, де узяв і що збирався робити із гранатою, з'ясує слідство. Також буде з'ясовано, чи був вміст шприца наркотичною речовиною. За відмінне виконання службових обов'язків особовий склад наряду подано до заохочення начальником Північного ОТО НГУ.

**Майор Роман ГЕРАСИМЕНКО,
фото капітана В'ячеслава ГРАБКА**

З ВОЛОНТЕРІВ У ГВАРДІЙЦІ

Опоясаний потужною лінією оборони, Маріуполь на сьогодні один з найголовніших форпостів України на шляху ворога в зоні проведення антитерористичної операції. До позицій бойовиків звідси трохи більше двадцяти кілометрів, а про близькість передової нагадують майже щоденні вибухи, які чутно по всьому місту. Тут дислокується штаб командування сектору «М» зони АТО. Тож забезпечення правопорядку в самому місті є не менш важливим завданням, аніж несення служби на блокпостах. І саме цю функцію виконують військовослужбовці місцевого полку Національної гвардії України під командуванням полковника Олександра Крячка.

Центральний плац частини, третя година дня, триває розвід на службу. Серед бійців у камуфляжах у строю стоять двоє дівчат у бронезилетах з автоматами на плечах і уважно слухають настанови оперативного чергового. Маріупольський полк – чи не єдина частина в НГУ, де жінки охороняють громадський порядок на вулицях. Цей факт я не можу залишити без уваги і відправляюсь з дівчатами на маршрут, аби побачити, як їм вдається справлятися з обов'язками патрульних.

У військовій «газельці», окрім дівчат і водія, знаходиться ще один патрульний, кремезний вусатий чоловік років 47, та черговий військових нарядів старший лейтенант Анатолій Биченко. Поки ідемо до райвідділу і чекаємо біля нього на чергового, який пішов на інструктаж, знайомлюся з дівчатами ближче. Контролери спеціальної роти патрульного батальйону солдати Вікторія Кудряшова та Ганна Арабаджи на військовій службі з березня поточного року. Тоді ж уперше заступили на патрулювання. Окрім них у підрозділі служать ще дві жінки – прапорщик Вікторія Придущенко та солдат Наталія Лук'янова.

До того, як стати гвардійцями, патріотично налаштовані дівчата були членами громадського формування «Маріупольська дружина», допомагали місцевій міліції патрулювати місто та перевіряти документи у громадян. Уже тоді зрозуміли, що ця робота не найбезпечніша у світі – на той час у місті було особливо неспокійно, активізувалися сепаратистські настрої, але свого рішення одягнути погони патріотки не змінили. Потім були три місяці навчального збору на базі окремого загону спеціального призначення «Азов» маріупольського полку НГУ, під час якого дівчата займалися фізичною, вогневою і тактичною підготовкою на рівні з чоловіками-добровольцями.

За розмовами час пролетів непомітно. А між тим, патрульний автомобіль уже проїжджає центром міста і черговий військових нарядів нагадує підлеглим, як поводитися під час перевірки підозрілих осіб. Особливу увагу просить звертати на наявність у них посвідчення особи. Воно й зрозуміло – людина без документів у прифронтовому місті викликає підозру. До того ж, населення Маріуполя з початком бойових дій збільшилося за рахунок вимушених переселенців, серед яких, на жаль, трапляються і побутові сепаратисти, і справжні бойовики.

Виходимо з машини. Одразу ж помічаємо двох немолодих бійців, очевидно з мобілізованих. Офіцер зупиняє військовослужбовців і, поки з'ясовує, хто вони й звідки, дівчата зайняті перевіркою їхніх військових квитків. Все гаразд, у солдатів є записка про звільнення, а у місто вони вийшли до стоматолога. Гвардійці бажають їм удачі, і ми ідемо далі. Дорогою дівчата охоче розповідають про себе та свою роботу.

– Я корінна маріупольчанка і добре знаю райони, в яких патрулюємо, – каже Вікторія. – Це неабияк допомагає в службі. Наприклад, якщо при перевірці у громадянина немає посвідчення особи, а він говорить, що місцевий, запитую, на якій вулиці проживає, що знаходиться біля його будинку тощо. Відповідає правильно – відпускаємо. Плується і нервує – передаємо міліції.

Ще під час підготовки в «Азові» дівчата отримали позивні: Вікторія – «Кіса», Ганна – «Шторм», до яких уже звикли. Жартують, що дехто в полку їх тільки й знає як Кісу і Шторм. Дивлячись на цих молодих і симпатичних бійців, не можу стриматися, щоб не запитати: чи не важко їм носити бронезилети з автоматами шість днів на тиждень по сім годин?

– На перших порах було просто незвично, а згодом звикла. Зараз жодного дискомфорту не відчуваю, – каже солдат Арабаджи.

До того як стати гвардійцем, Ганна навчалася в Харківському торгівельно-економічному інституті, нині перевелася на заочне відділення. Дівчина не приховує, що спочатку до неї в частині ставилися доволі скептично. А дехто з колег-чоловіків ніби того й чекав, щоби почути, як «слабка стать» проситиме, аби її не призначали на патрульний маршрут і перевели на яку-небудь тиху штабну роботу. Тож довіру товаришів довелося заслужити. І те, що тепер до солдата Арабаджи в частині ставляться як до звичайного бійця, на думку дівчини, дорогого коштує.

Свій надто грізний зовнішній вигляд коментує й солдат Кудряшова:

– Бронезилет – це насамперед наша безпека. А з автоматами на патрулювання виходимо через те, що іноді заступаємо ще й на блокпост за

містом, де несуть службу хлопці з нашої частини. Застосовувати зброю поки що не доводилося. Все ж таки, її потрібно використовувати лише в крайньому випадку, а поки що достатньо було й слів.

Попри те, що несуть службу на патрульному маршруті дівчата відносно недовго, їм уже є що згадати. Їм неодноразово доводилося вгамовувати і затримувати нетверезих бешкетників, виїздити на виклики для припинення побутових конфліктів.

Ми на одній з вулиць Жовтневого району. Як розповідає старший лейтенант Биченко, тут нещодавно відбулося кілька схожих пограбувань – негідники виривали сумочки і зривали прикраси у жінок просто на ходу, інколи навіть серед білого дня. Район як район – гаражі, багатопверхівки, двори. Біля одного з під'їздів на лавці двоє чоловіків п'ють пиво. Солдат Вікторія Кудряшова прямує до них, аби припинити неподобство. Ввічливо, але твердо просить вилити пиво на землю, а пляшки – викинути.

– Та ми зараз доп'ємо і викинемо, – заводять звичайну пісню шанувальники хмільного напою.

– Ще раз повторюю – ви порушуєте громадський порядок. Стаття 178 Адміністративного кодексу «Розпивання спиртних напоїв в громадських місцях і поява в громадських місцях у п'яному вигляді». Припиніть – і відбудетеся лише попередженням. У протилежному випадку наряд буде змушений супроводити вас до найближчого опорного пункту міліції, – спокійно й незворушно говорить Вікторія чоловіч'ягам.

Розуміючи, що подальша суперечка нічого не дасть і прохання патрульної виконувати все ж таки доведеться, громадяни похнюплено виливають залишки пива під дерево.

Та ж сама історія повторюється через 15 хвилин на дитячому майданчику біля супермаркету, де три молоді матусі, поки діти граються, розпивають хмільний напій.

– А куди я його подіну?! І що тут такого взагалі, це що, злочин?! – щиро дивується одна із них.

Здається, зауваження і докори патрульних про те, який приклад вони подають своїм дітям, на жінок зовсім не діють. Проте через кілька хвилин одна із трьох жінок все ж таки забирає у своїх подруг пляшки і викидає в найближчий сміттєвий бак.

– Я ніколи не підвищую голосу, навіть якщо люди зі мною сперечаються. Впевнена – хороший правоохоронець – це той, хто здатен вплинути на правопорушника морально, не застосовуючи фізичну силу, – каже Віка.

Проте не завжди патрульним доводиться вдаватися до жорсткості і рішучості. Бувають у їхній службі й моменти, що потребують лагідності та милосердя. Солдат Ганна Арабаджи розповідає, як біля цього ж супермаркету вона помітила заплакану дівчинку років чотирьох. Мала не злякалася озброєної жінки в однострої. Навпаки, миттєво довірилася незнайомці, розповівши, що захотіла їсти, пішла до магазину і заблукала. Ганна приласкала дитину, дівчинка заспокоїлася і по дорозі до райвідділу вже дзвінко сміялася. Встановивши адресу проживання родини, гвардійці відвезли дитину додому, але там навіть не помітили її пропажі! Виявилось, що батьки ведуть асоціальний спосіб життя і доля доньки їх взагалі не цікавить. Тож згодом їх було позбавлено батьківських прав.

– Дуже шкода було їй – така балакуча і гарненька дитина, – пригадує з жалем Ганна. – Але чим жити з такими, навіть язик не повертається назвати їх батьками, то краще вже справді – в дитбудинку.

Вечоріє, місто помітно оживляється.

– Слава Україні! – з посмішкою говорить до дівчат якась перехожа жіночка.

– Героям слава! – відповідають ті.

Насправді, в Маріуполі багато патріотично налаштованих громадян, які часом так вітаються з дівчатами у формі. Загалом, за словами Ганни, люди позитивно ставляться до нарядів, у складі яких несуть службу представниці слабкої статі. Відкритого негативу у свій бік вони жодного разу не відчували. Зате прихильність громадяни виявляти не соромляться. Якось продавщиця квіткового магазину Вікторії подарувала букет, а іншого разу незнайомий хлопець – троянди.

– Не знала, куди їх діти, так і привезла в частину, – з посмішкою каже Віка. – Так з мене потім наші з підрозділу сміялися, мовляв, не встигла вийти на маршрут, а вже з'явилися прихильники.

– Дівчата сміливі і впевнені, – характеризує своїх підлеглих старший лейтенант Анатолій Биченко. – А загалом, на службі вони насамперед не дівчата, а військовослужбовці, з такими ж самими обов'язками, як і в колег-чоловіків. До речі, виконують вони їх сумлінно і відповідально. Я частіше заступаю з Вікою, і не раз з нею доводилося затримувати і доставляти до райвідділів нетверезих правопорушників. Солдат Кудряшова завжди діяла чітко і професійно. Думаю, що й Ганна теж не підвела б. Бачите, як вона впевнено спілкується з людьми.

На площі біля торговельного центру голосно розмовляють двоє чоловіків, очевидно напідпитку. Руки одного вкриті татуваннями, що явно виказують приналежність їхнього власника до кримінального світу. Водій нашого патрульного автомобіля, який мешкає неподалік, говорить, що його знайомі чули, як саме цей татуйований вчора розповідав комусь, що воював за «ДНР». Увагою правоохоронців до своїх скромних осіб громадяни явно обурені.

– Прошу вас говорити не так голосно і не розмахувати руками! – з металевими нотками в голосі говорить найбільш активному порушнику громадського порядку солдат Кудряшова, поки офіцер намагається конструктивно поспілкуватися з його товаришем.

Знервованій громадянин кидає здивований погляд на дівчину у «камуфляжі», проте одразу ж виконує наказ і говорить тихіше. В обох чоловіків немає документів. Тож встановлювати їх особи і перевіряти, чи справді вони мають відношення до терористичних організацій, будуть у райвідділі, куди гвардійці збираються доставити затриманих. По дорозі мене підвозять до полкового військового містечка, де й розпочиналася наша поїздка. Роблю кілька портретних кадрів усміхнених дівчат і бажаю на прощання удачі. А вони знову вирушають на патрульний маршрут – продовжувати охороняти мир і спокій на вулицях рідного міста.

Капітан Олександр КОНОВАЛОВ,
фото автора

ШАНУВАЛЬНИКИ РОК-МУЗИКИ ЗІБРАЛИ ДЛЯ АРТИЛЕРИСТІВ ПОХІДНУ БІБЛІОТЕКУ

Більше трьох сотень книг передали одному із артилерійських підрозділів столичного з'єднання НГУ працівники та слухачі Radio ROKS.

Похідну бібліотеку для бійців зібрали дуже оперативно, протягом кількох днів. Ініціатором цієї акції стала ведуча ранкового радіо-шоу Соня Сотник, яка разом із друзями-музикантами підготувала для артилеристів справжнє музичне свято – рок-концерт під відкритим небом під назвою «Полігон-фест» (докладніше про цю мистецьку подію читайте на с. 35). Ведучі Radio ROKS постійно підтримують українських воїнів, часто бува-

ють у частинах та на передовій, тож добре знають, чим живуть і чого потребують наші хлопці. А відтак, намагаються приїздити до бійців не з порожніми руками.

Артилеристам Соня Сотник передала кілька книжок. Військові подарунку надзвичайно зраділи, зізнавшись, що власної бібліотеки у новоствореному підрозділі поки що немає, а відпочити після виснажливих тренувань із хорошою книжкою хочеться всім. Тож ведуча взялася допомогти захисникам України літературою, розповіла про це у прямому ефірі, і результат не забарився! Небадужі українці буквально завалили редакцію книжками – вистачило не лише гвардійцям, але й бійцям трьох армійських «учебок»!

«Спасибо всем, кто передавал, привозил и пересылал. Особая благодарность тем, кто пишет на форзацах теплые слова. Наши воины будут самыми образованными!» Помимо «разгрузочной литературы», много философской. Особенно порадовала подшивка Esquire, Библии, Бхагавад Гита, Кларксон, Вайль, Скворода. Не хватает Корана и Торы», – написала Соня на своїй сторінці у соцмережі.

Гвардійці ж у свою чергу дякують усім небадужим українцям за їхню доброту та ініціативність. Наразі зібрана ними бібліотека перебуває у зоні проведення АТО, куди артилеристи вирушили в липні, й скрашує їхні нелегкі бойові будні.

Підполковник Валерія АГБАЛОВА, фото підполковника Євгена РОЖЕНЮКА та зі сторінки www.facebook.com/sonya.sotnik

ЗНАЙОМСТВО З ДІЯЛЬНІСТЮ МІЖНАРОДНОГО КОМІТЕТУ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Ряд семінарів на тему «Міжнародне гуманітарне право у військових конфліктах» для представників різних вітчизняних силових структур було проведено з ініціативи Міжнародного Комітету Червоного Хреста у Маріуполі. До участі в одному із таких заходів було запрошено військовослужбовців Національної гвардії України.

Розпочинаючи зустріч, керівник програми співпраці зі Збройними Силами, поліцією та силами безпеки Вадим Корсінов ознайомив гвардійців з історією та сучасною діяльністю МКЧХ, зазначивши, що основними принципами організації є безпристрасність, нейтральність та незалежність. Так, Міжнародний Комітет Червоного Хреста не підтримує жодну сторону конфлікту, докладаючи максимальних зусиль для зменшення впливу військових дій на мирне населення.

Наразі в Україні діє основна делегація МКЧХ, яка базується у Києві, та офіси в інших містах України. Голова офісу МКЧХ у місті Маріуполь Таша Румлей розповіла гвардійцям про координацію діяльності свого підрозділу з іншими гуманітарними організаціями з метою покращення життя осіб, постраждалих у результаті військових конфліктів.

Крім того, під час семінару піднімалися актуальні питання Міжнародного гуманітарного права, правил ведення бойових дій тощо. Підбиваючи підсумки семінару, учасники охарактеризували його як цікавий та плідний захід. Усі погодилися, що це перший великий крок на шляху плідної та тривалої співпраці Національної гвардії України та Міжнародного Комітету Червоного Хреста.

Капітан Максим ЗУБОВ, фото автора

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

ICRC

Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ, англ. International Committee of the Red Cross ICRC) – приватна гуманітарна установа, яка була заснована Анрі Дюнаном в 1863 році в Женеві, Швейцарія.

Міжнародний Комітет Червоного Хреста – частина Міжнародного Руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця разом з Міжнародною Федерацією і 186 національними товариствами. Це найстаріша і найшанованіша організація в межах Руху. Міжнародна спільнота надала Комітету унікальні повноваження, які базуються на міжнародному гуманітарному праві Женевських конвенцій, для захисту жертв міжнародних і внутрішніх збройних конфліктів.

Комітет тричі ставав нобелівським лауреатом премії миру в 1917, 1944 і в 1963 році.

У ХАРКОВІ ОБГОВОРИЛИ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

У червні в Харкові відбулося засідання круглого столу «Державна програма підтримки, адаптації та реабілітації сімей бійців АТО, як складова частина загальнодержавної програми реабілітації. Орієнтація на регіональність».

Організатором заходу виступила громадська ініціатива «Центр підтримки сімей учасників бойових дій «Чекаємо тата разом». Головною метою круглого столу була консолідація зусиль психологів різних напрямків, юристів, працівників центрів зайнятості, керівників санітарно-курортних закладів Харківщини в роботі з військовослужбовцями – учасниками АТО. Адже проблемних питань у цій сфері достатньо – реабілітація поранених, робота з сім'ями загиблих, працевлаштування та адаптація демобілізованих та звільнених у запас, психологічна, юридична і соціальна підтримка бійців та їхніх родин.

Професор Наталія Марута, заступник директора ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркоманії НАМН України» з наукової роботи, запропонувала мульти-системний міжвідомчий підхід до вирішення проблеми відновлення психологічного здоров'я військовослужбовців – учасників АТО.

До речі, в інституті вже успішно діє програма надання психологічної допомоги бійцям, які були поранені та пройшли лікування у військовому госпіталі.

Своїм баченням проблеми з учасниками конференції поділилися й психологи Національної гвардії України.

– Нещодавно в ході міжвідомчих навчально-методичних зборів наші офіцери-психологи спілкувалися із колегами із Міністерства оборони та Держслужби України з надзвичайних ситуацій. Одним з обговорюваних питань було вироблення єдиної системи психологічного супроводу військовослужбовців для всіх силових структур. Тож пропоную впровадити аналогічну систему на регіональному рівні, – зазначив офіцер-психолог Східного територіального управління капітан Андрій Пащенко.

Учасників круглого столу об'єднало розуміння необхідності розробки загальної програми реабілітації, адаптації та підтримки ветеранів АТО на загальнодержавному рівні.

У підсумку засідання круглого столу було складено резолюцію із рекомендаціями відповідним органам державної влади, громадським та волонтерським організаціям, у якій враховано всі існуючі наразі проблеми психологічної реабілітації військовослужбовців та можливі напрямки їх вирішення.

**Підполковник Дмитро ОБРАЗЦОВ,
фото капітана Андрія ПАЩЕНКА**

В ЄДНОСТІ – СИЛА!

Командування та особовий склад київської конвонної бригади Нацгвардії долучилися до організації серії військово-патріотичних заходів для столичних школярів під назвою «В єдності сила».

Перший військово-патріотичний збір-похід, участь у якому взяли тридцять дітей віком від 9 до 15 років, розпочався в суботу, 20 червня. Хлопців та дівчат, що зголосилися поринути у справжнє армійське життя, вишикували на плацу військового містечка. Настрій панував піднесений, адже дітлахи передчували цікаві пригоди, а дорослі були впевнені, що гвардійці та волонтери пильно наглядатимуть за їхніми чадками.

– Я дуже вдячна організаторам заходу за можливість безкоштовного відпочинку синів у військовому таборі, – говорить киянка Олена. – Наш татусь військовий, артилерист, майже пірвоку в АТО, самій з двома хлопчиками важко. Андрій та Богдан коли взнали про похід, півночі не спали, раділи, телефонували батькові – хвалилися. Впевнена, їм все сподобається і вражень вистачить іще надовго.

З території з'єднання учасники збору-походу автобусами відправились до навчального центру Північного територіального управління НГУ «Старе». Там, після отримання дітьми обмундирування (кепками, футболками та пам'ятними значками з логотипом заходу дітей забезпечили представники громадської організації «Гвардійсько-військове товариство «Редюйт»), пневматичних гвинтівок, засобів захисту та розподілу їх на два загони відбувся урочистий мітинг. Директор Печерського районного у місті Києві центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Ольга Янчук та директор ГО «Редюйт» Вікторія Голуб побажали «новобранцям» гарного та корисного відпочинку, а командир бригади полковник Роман Леонович оголосив розпорядок роботи табору, і збір розпочався.

Що й казати, п'ятиденна зміна пролетіла непомітно. Заняття, які влаштували для дітей військові, сподобалися навіть розбишакам, котрі не дуже полюбують шкільні уроки. Адже учасників зборів навчали встановлювати намети, орієнтуватися на місцевості, працювати із компасом та топографічною картою, облаштовувати та маскувати окопи, надавати першу медичну допомогу, захищатися від зброї масового ураження, долати смугу перешкод, метати гранати, стріляти з пневматичної та бойової зброї і навіть обшукувати затриманих «злочинців» та знаходити заборонені предмети на місцевості!

Урочистості з нагоди закриття роботи табору пройшли так само весело, як і відкриття. Діти наперебій розповідали рідним про свої результати в стрільбі та інші досягнення. А чудове виконання юними слідопитами стройових пісень вкрай розчулило їхніх наставників та батьків. Полковник Роман Леонович вручив найактивнішим учасникам збору грамоти, а волонтери заохотили усіх смачними подарунками. Подяку організаторам та найкращі побажання учасникам заходу висловив голова Печерської в місті Києві райдержадміністрації Сергій Мартинчук.

Вже у липні організатори збору оголосили про набір чергової зміни, причому другий похід видався не менш вдалим, аніж перший. Будемо сподіватися, військовий табір «В єдності сила» ще не раз об'єднає юних патріотів України, а військовослужбовці Національної гвардії усіляко сприятимуть розвитку цієї чудової ідеї.

Підполковник Євген РОЖЕНЮК,
фото автора

СОЛДАТСЬКИЙ ХЛІБ ПРИЙШОВСЯ МАЛЕЧІ ДО СМАКУ

Літо – найулюбленіша пора дітей. Для школярів літні місяці означають розваги, прогулянки, а головне – відпочинок! Про уроки можна забути і бігати, стрибати та грати досхочу.

Багатох дітлахів батьки записують у пришкільні літні табори. Тут ніколи не буває нудно. Щодня на малих чекають спортивні ігри, різноманітні розваги та екскурсії. Причому, це не обов'язково мають бути походи в музей чи в театр. Чому б, наприклад, не відвідати частину Національної гвардії України, тим більше, що гвардійці завжди раді гостям?

Тож одного чудового дня група молодших школярів дніпропетровської школи №18 завітала до полку НГУ охорони громадського порядку. Офіцери частини розповіли дітям, що бійці частини дбають про те, щоби на вулицях їхнього рідного міста було тихо, мирно та безпечно. Показали й зброю та амуніцію – діти були у великому захваті, коли побачили військовослужбов-

ця у повному спорядженні й отримали можливість сфотографуватися з ним на пам'ять!

Відкрив двері для маленьких відвідувачів і полковий музей, причому, деяких експонатів їм було дозволено торкатися, а деякі навіть брати в руки. А наприкінці зустрічі військові підготували школярам сюрприз, передавши їм до обіду у таборі хліб, що печеться в пекарні частини. Всі дітлахи із задоволенням та апетитом смакували цей хліб, адже він не простий, а солдатський! А вчителі згодом поділилися з військовими секретом: ївши гостинець, кожний загадав бажання, щоби в Україні запанував мир і всі воїни повернулися додому. Для наших дітей це – найзаповітніша мрія!

Тетяна НЕГРЕСКО, фото автора

СТУДЕНТИ В ГОСТЯХ У ВІЙСЬКОВИХ

Сумську частину Національної гвардії України відвідали студенти місцевого будівельного коледжу. Ціком імовірно, що після отримання диплому багатьом із цих юнаків доведеться одягнути солдатський однострій і стати на захист Батьківщини, а вже потім розбудувати Україну у прямому та переносному сенсі цього слова.

Студенти зізнаються, що такі перспективи їх анітрохи не лякають, утім, вони хотіли б дізнатися про майбутню службу більше.

Запитань у хлопців багато – які у військових умови проживання, як їх годують, чому навчають у частині, яку штатну зброю закріплюють за кожним бійцем? Саме тому вони із великою цікавістю прийняли запрошення командування сумського батальйону НГУ прийти до військового містечка й побачити солдатський побут на власні очі.

Упродовж екскурсії студенти уважно слухали розповідь про військову частину, запитували про переваги служби за контрактом і як вступити до вищих навчальних закладів Національної гвардії України.

Після завершення, хлопці подякували воїнам за гостинність та запевнили: якщо Батьківщина накаже, вони стануть гідною заміною нинішнім військовослужбовцям.

Майор Артем МІЦУК, фото автора

Влітку артисти Академічного ансамблю пісні й танцю Національної гвардії України відправилися на чергові гастролі частинами НГУ. Завітали вони й до наметового містечка, де проходили підготовку мобілізовані бійці харківської оперативної бригади.

Де тільки доводилося вже виступати цьому «співочому десанту», але на фоні гаубиць він робив це вперше! Утім, концерт від цього гірше не став. Навпаки, цей захід виявився справжнім святом для військових, які отримали нагоду забути на певний час про труднощі польового життя. Артисти і співали, і танцювали, а жартівний виступ народного артиста України Степана Савки не

МУЗИЧНЕ СВЯТО БІЛЯ ГАРМАТ

тільки викликав масу позитиву серед глядачів, а й нагадав, що кожного з них удома чекає друга половинка.

Крім того, глядачі мали можливість узяти участь в імпробізованому «караоке» та заспівати улюблених пісень, а деякі бійці навіть наважилися запросити на танок солісток ансамблю.

Проводжали артистів під бурхливі оплески. Бійці щиро запрошували артистів приїжджати ще. В душі кожен із них сподівався, що ще не раз побачить відомих усім виконавців.

Підполковник Дмитро ОБРАЗЦОВ,
фото автора

САШКО ПОЛОЖИНСЬКИЙ ЗАСПІВАВ ДЛЯ ГВАРДАЙЦІВ

На початку літа в тур на підтримку військовослужбовців у зоні АТО вирушили відомі українські музиканти – лідер гурту «Тартак» Сашко Положинський та Андрій Антоненко й Антон Панфілов з гурту «Riffmaster».

Завітали вони і до частини Нацгвардії, дислокованої у Слов'янську. Музиканти поспілкувалися з бійцями, ознайомилися з їхнім побутом і, звичайно ж, виступили на сцені клубу. На концерті також були присутні військовослужбовці частин Західного оперативно-територіального об'єднання НГУ, які в той час виконували бойові завдання на Донбасі.

Артисти постаралися урізноманітнити програму концерту, виконавши і ліричні, і жартівливі, і, звичайно, патріотичні пісні. Атмосфера під час дійства була дружня і невимушена, адже

Сашко та його колеги увесь час тримали контакт із залом, буквально випромінюючи гумор та оптимізм. Наприкінці концерту глядачі у погонах щиро подякували музикантам за те, що вони подарували їм чудовий відпочинок та гарний настрій.

Людмила СТРИЖКО,
фото автора

МИСТЕЦЬКА ПОДІЯ ПОСЕРЕД СТРІЛЬБИЩА

Першої неділі червня у навчальному центрі «Старе», де базується один із артилерійських підрозділів столичного з'єднання НГУ, було надзвичайно шумно та весело. Стіни казарм «Старого» звикли до музики війни на кшталт автоматних черг чи пострілів гармат. А ось до музики в прямому сенсі цього слова – не дуже. Ситуацію виправили українські рок-музиканти, які приїхали поспілкуватися із бійцями та зіграти їм просто неба у рамках відкритого проекту «Полігон-Фест».

Підтримати бойовий дух артилеристів зголосились Ігор Дуганець («Generall Band»), Сергій Фоменко, більш відомий як Фома («Мандри»), Вова Гейзер («Шабля»), гурти «Нумер 482» та «Сонячна Машина». Вела програму та співала для гвардійців невгамовна ведуча ранкового шоу на Radio ROKS Соня Сотник.

На виступи цих гуртів із нетерпінням очікують кращі концертні майданчики країни та зарубіжжя. Та з-поміж усього розмаїття пропозицій артисти обрали виступ на імпровізованій сцені посеред армійського полігону, захищений від палючого літнього сонця лише маскувальною сіткою. І недарма, адже про більш вдячну публіку співакам годі було й мріяти.

– Головне – не залишатись байдужим. Кожен може зробити свій вклад у справу захисту Вітчизни, – підсумовує свій виступ соліст гурту «Шабля» Вова Гейзер. – Звичайно, хотілося б співати романтичних пісень, або веселих, щоб люди більше сміялися. Та коли в країні війна, то й патріотична пісня стає зброєю, саме тому ми тут.

– Про «Полігон-Фест» я дізнався із соцмережі – друг запропонував узяти в ньому участь, і я одразу ж зголосився. Це дуже важливо, щоб ми тримали контакт із армією весь час. Якщо прагнемо перемогти, то маємо бути всі разом, – впевнений Фома із «Мандрів».

До речі, того дня Сергій Фоменко далеко не вперше співав для військових правоохоронців.

2008 року музикант мав ціле турне гарнізонами тоді ще внутрішніх військ МВС України, побувавши у семи великих містах і виступивши перед сотнями бійців. Тоді ж, до речі, він дав інтерв'ю нашому журналу і запам'ятався військовим кореспондентам як надзвичайно доброзичлива і приємна у спілкуванні людина, талановитий поет і музикант та полум'яний патріот України.

Нинішній чотиригодинний концерт пройшов на одному диханні та зрівав шквал бурхливих солдатських оплесків. На знак подяки бійці продемонстрували артистам і гостям свята злагожену роботу артилерійського розрахунку при підготовці гармати до стрільби та нагодували їх смачним польовим обідом.

– Вільний час хлопцям випадає доволі рідко, тому використовувати його потрібно з найбільшою користю, – говорить заступник командира гаубичного артилерійського дивізіону по роботі з особовим складом майор Павло Жицький. – Тож командування підрозділу, вирішило організувати військовослужбовцям гідний відпочинок. Запросили співаків та рідну бійців, привезли їх на місце проведення фестивалю. Усі задоволені, відпочили та готові до нових звершень, а значить – мета досягнута. Сподіваюсь, у подальшому проведення подібних заходів стане доброю традицією кожного військового підрозділу.

Підполковник Євген РОЖЕНЮК,
фото автора

ВДАЛИЙ ДЕБЮТ ГВАРДІЙЦІВ НА ПЕРШИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ІГРАХ

Баку 2015
1ST EUROPEAN GAMES

З 12 по 28 червня 2015 року в столиці Азербайджану Баку проходили Перші Європейські ігри, участь у яких взяли майже 6 тисяч атлетів із 50 країн. В ході цих масштабних змагань було розіграно 253 комплекти медалей в 30 видах спорту. У підсумковому медальному заліку вітчизняна збірна, до складу якої входили 242 спортсмени, посіла восьме місце, здобувши 46 медалей. Шість із них до командної копилки поклали представники Національної гвардії України.

Лідер національної збірної з художньої гімнастики 22-річна **Ганна Різатдінова** виборола дві медалі. На сьогоднішній день найвищим досягненням нашої гімнастики є світове чемпіонство 2013 року. Два бакинські «срібла» стали впевненим кроком на шляху до Олімпійських ігор в Ріо-де-Жанейро, які відбудуться наступним літом. У вправах з м'ячем результат представниці спорткоманди Нацгвардії становив 18.250 балів, а у вправах із булавами – 18.550 балів. Переможницею в обох видах програми стала росіянка Яна Кудрявцева, чий виступ було відзначено 18.950 і 19.200 балами відповідно. Дві «бронзи» у представниці Білорусії Станюти Мелітіної, яка здобула 18.200 і 18.150 балів.

Вагомий внесок у здобуття командної срібної медалі зі спортивної гімнастики зробив спортсмен-інструктор гвардійської спорткоманди **Ігор Радівілов**. Тріо гімнастів, до якого окрім Ігоря входили Олег Верняєв та Микита Єрмак, набрало у загальному підсумку 177,429 балів. На півтора бали більше набрала команда Росії, яка й посіла першу сходинку п'єдесталу пошани. Третє місце залишили за собою господарі Перших Європейських ігор, гімнасти з Азербайджану.

У змаганнях із греблі на байдарках-двійках на 200 м третє місце посіли українки **Марія Повх** та **Анастасія Тодорова**

– остання є представницею нашого відомства. Дівчата пропустили вперед спортсменок із Білорусії та Сербії, утім змогли іменитих суперниць із Великобританії та Угорщини.

Військовослужбовець одного з підрозділів Північного Київського оперативнотериторіального об'єднання НГУ **солдат Размік Тоноян** виборов третє місце у змаганнях з боротьби самбо у ваговій категорії понад 100 кг. У двобої за «бронзу» він впевнено переміг суперника з Македонії Байро Машовика з рахунком 2:0.

Гідно виступили в Баку й українські дзюдоїсти. У вирішальних двобоях наші хлопці перемогли команду Угорщини. Восьмеро борців, зокрема двоє військовослужбовців Національної гвардії, спортсмен-інструктор спортивної команди **молодший сержант Кеджау Ньябали** і спортсмен-інструктор однієї з частин Центрального ОТО НГУ **старший сержант Вадим Синявський**, здобули командну «бронзу», щоправда, її довелося розділити зі збіркою Російської Федерації. Срібні та золоті нагороди вибороли відповідно команди Грузії та Франції.

Кеджау Ньябали

Ганна Різатдінова

ЛЕГКОАТЛЕТИ ТРИМАЮТЬ ПЛАНКУ

Фахівець спортивної команди НГУ спортсмен-інструктор **Сергій Смельік** здобув перемогу на престижному турнірі з легкої атлетики European Athletics Team Championships, що проходив 20–21 червня в місті Чебоксари (РФ). Сергій подолав 200-метрову дистанцію за 20,45 сек., це його кращий результат у цьому сезоні. Друге місце посів британець Денні Телбот (20,62 сек.), а третє місце в італійця Енріке Демонте (20,67 сек.).

Бронзовими призерками в жіночій естафеті 4 по 400 метрів стали українські дівчата-спринтери, зокрема, представниця спортивної команди фахівець **Ольга Земляк**. Оля бігла останній, відповідальний четвертий етап, тож командна «бронза» багато в чому є її заслугою. Ольга Земляк, Вікторія Ткачук, Аліна Логвиненко та Ольга Бібік показали загальний час – 3 хв. 29,79 сек. Друге і третє місце посіли росіянки та французьки із результатом 3 хв. 24,98 сек. та 3.28,84 сек. відповідно.

В цілому збірна України набрала 281,5 очок, що дозволило посісти 7-ме загальнокомандне місце і залишитися в еліті європейської легкої атлетики.

Олексій Касьянов

Сергій Смельік

Ольга Земляк

4–5 липня в Обані (Франція) проходив Кубок Європи з легкоатлетичних багатоборств – турнір суперліги. За командні нагороди змагалися 8 найсильніших європейських збірних, кожна з яких складалася з вісьмох атлетів – чотирьох чоловіків та чотирьох жінок. За два змагальні дні збірна України набрала 39461 очко і піднялася на четверту строку підсумкової таблиці. Причому, найвагоміші досягнення – на рахунку представників спортивної команди НГУ сержанта Олексія Касьянова та фахівця Аліни Фьодорової.

Спортсмен-інструктор команди **Аліна Фьодорова** виборола «золото» на змаганнях з семиборства, встановивши п'ять особистих рекордів – за сумою набраних балів (6278), а також в бігу на 800 метрів (2 хв. 14,77 сек.), бігу на 100 метрів з перешкодами (13,8 сек.), штовханні ядра (15 м 1 см) і бігу на 200 метрів (24,7 сек.). У стрибках у висоту українка показала свій кращий результат сезону (1,87 м). Крім того, Аліна стала переможницею змагань зі стрибків у довжину (6,31 м), а в сьомому виді багатоборства метнула спис на 35,72 метра. Друге місце посіла Гріт Садейко з Естонії, яка набрала 6196 очок, третє – росіянка Анна Бланк зі 6037 очками.

Спортсмен-інструктор сержант **Олексій Касьянов** виборов срібну нагороду в змаганнях десятиборців, набравши 8105 очок. Стометрівку наш атлет пробіг за 10,79 сек., 400 метрів – за 48,80 сек, півторакілометрову дистанцію подолав за 4 хв. 30,43 сек., а у бігу з перешкодами

на 110 метрів показав результат 14,41 сек. Олексій стрибнув у довжину на 7,6 м та у висоту – на 1,98 м., а із жердиною – на 4,7 м; штовхнув ядро на 14,28 м, метнув диск на 46,39 м, а спис – на 47,89 м. Поступився гвардієць тільки росіянину Іллі

Шкуреньову, який набрав 8378 очок. Третє місце посів Ромена Баррас із Франції, набравши 8007 очок.

Матеріали добірки підготувала
майор Олена КРАСОВСЬКА

Аліна Фьодорова

СИМВОЛ ДОБЛЕСТІ, ЖЕРТОВНОСТІ Й ВІДРОДЖЕННЯ

Людські кістки здавна використовувалися у східних релігійних практиках. Ритуальний предмет у тантричному вченні, виготовлений з людського черепа, називається мунда.

В античні часи череп використовували як символ смерті і марності буття. Цю мозаїку було виявлено в Помпеях. І хто тепер скаже, що історія – дама без почуття гумору?

Важливий елемент одягу православного схимника – хустка під назвою параман. Центральним елементом вишивки є «Адамова голова» як символ відречення від мирського життя.

Перекручування і викривлення історичних фактів, викорінення і заперечення вікових традицій в угоду ідеології – особливості, які відрізняють тоталітарну державу від демократичної. Приміром, радянській пропаганді ми «завдячуємо» забуттю одного з найдавніших християнських та військових символів – черепа зі скрещеними кістками. Так-так, шановний читачу, ваші очі вас не обманюють. Мова йде саме про череп і саме про християнство. Розуміємо ваше здивування, адже у свідомості переважної більшості наших сучасників емблема «Мертва голова» асоціюється виключно з есесівськими карателями або ж морськими розбійниками. А от що вона означає насправді, ми зараз спробуємо вам розповісти.

У більшості давніх культур череп і кістки, як найбільш стійка до розкладання органічна тканина, символізувала не лише смерть, а й здатність до відродження, енергію і силу духу. У багатьох первісних племенах існувало вірування, що саме у черепі міститься душа. Тому прадавні люди ховали тіла убитих ворогів обезголовленими, а черепи ставили на почесне місце в помешканнях і розфарбовували яскравими кольорами, аби вони не відчували себе ображеними. Таким чином дух померлого приймає до родини і він не повинен був заподіяти лихого домочадцям. Схожі обряди проводилися і над померлими родичами.

А ось давні слов'яни до культу «мертвої голови» ставилися переважно негативно. Деякі вчені пояснюють це ворожнечею з сусідніми племенами сарматів, які «прикрашали» головами убитих огорожі поселень та житла. В античні часи людський череп слугував знаком смерті і марності буття. Як самостійно, так і як частина складних композицій, він був одним з розповсюджених художніх об'єктів.

З розвитком та поширенням християнства зображення черепа стало одним із символів жертвної смерті в ім'я грядущого спасіння і отримало назву «Адамова голова». Християни вірять, що місце для розп'яття Ісуса Христа було обрано промислом Божим там, де спочивали тлінні останки, тобто череп і кістки, прабатька людського роду Адама. Власне, слово Голгофа перекладається з арамейської мови як «лисий череп», або ж «лобне місце», останнє – в прямому сенсі цього слова. Кров Спасителя після страти пролилася на кістки Адама і омила його від гріхів, що стало символічним прообразом наступного за цим триденного сходження Ісуса в пекло. Звідти Спаситель вивів до раю старозаповітних праведників, починаючи з прабатька Адама. Ось чому «Мертва голова» зображується не лише на розп'яттях у християнських храмах, але й на натіль-

них хрестах та облаченнях православних монахів – схимників. Даючи обітницю і відмовляючись від мирського життя, вони нібито «живцем лягають у труну», щоб відродитися з неї після смерті «до життя вічного». Зображення «Мертвої голови» можна спостерігати й на полотнищах, якими накриті мощі святих в печерах Києво-Печерської лаври.

Саме з духовним значенням православної традиції пов'язується використання «Адамової голови» давньоруськими дружинами в якості військового символу. Приміром, зображення черепа було на чорному знамені Засадного полку князя Володимира Хороброго, двоюрідного брата Дмитра Донського, який наніс монголо-татарському війську удар з тилу і вирішив переможний кінець Куликовської битви.

У західноєвропейських країнах використання військової символіки «безсмертя після смерті» відоме ще з часів Середньовіччя. У XII столітті в Єрусалимі існував духовно-лицарський Орден Благості Смерті, члени якого носили поверх обладунків чорні плащі з білим черепом та кістками на правому плечі. Проте більш широкою популярністю «Мертва голова» почала набувати починаючи з середини XVIII сторіччя. Вважається, що першими нею прикрасили свою форму пруські гусари. У 1740 році під час траурної церемонії поховання короля Пруссії Фрідріха-Вільгельма I лицарська зала королівського палацу була задрапірована чорними полотнищами з вишитими срібними нитками «Адамовими головами». На знак пам'яті про померлого монарха сформували регулярні 1-й та 2-й королівські лейб-гусарські полки, які носили на головних уборах срібні емблеми «Мертвої голови» – «Totenkopf». Це було продиктовано не лише бажанням виділити нові полки серед інших частин, але й підкреслити містичне поєднання війни і смерті, тобто повсякчасну готовність загинути на полі битви.

Приблизно в той же період символіка «смерті-безсмертя» з'явилася і

в королівській армії Великобританії. «Адамову голову» почали носити військовослужбовці 17-го уланського полку в пам'ять про англійського генерала Джеймса Вульфа, який загинув у битві біля Квебеку у 1759 році. Під час Кримської війни 1853–1856 рр. частина брала участь у бою під Балаклавою, яка увійшла у британську військову історію під назвою «атака в долині смерті». Після самовбивчої атаки, коли майже весь особовий склад полку був знищений вогнем російської піхоти та артилерії, «Мертва голова» набула нового особливого значення для уланів. Щоправда, дещо змінилася сама емблема – зображення черепа з кістками було накладене на схрещені уланські піки, над якими знаходилася стрічка з написом «or glory», тобто «(смерть) або слава». Згодом піки з емблеми прибрали, але череп і кістки залишилися. Британія завжди славилася шануванням традицій, тож коли у 1922 році частину об'єднали з 21-м уланським полком, а в 1993 році – з Власним Її Величності Королеви уланським полком, історичну емблему залишили. Зазначимо, що уланам і понині доводиться виявляти свою доблесть у бою – особовий склад частини брав участь у двох останніх світових війнах, а у недавньому минулому – у бойових діях в Іраку та Афганістані.

Під час Вітчизняної війни 1812 року зображення «Мертвої голови» почали використовувати і в російській армії. Приміром, срібні черепи зі схрещеними кістками були на головних уборах військовослужбовців одного з кінних полків Петербурзького ополчення, який прозвали «Смертоносним», або «Безсмертним». А ось кавалеристи Олександрійського 5-го гусарського полку перейняли цю традицію у своїх пруських колег, з якими вони пліч-о-пліч воювали в закордонних походах 1813–1814 років. У зв'язку з цим навіть стався курйозний випадок, коли прусський фельдмаршал Георг Леберехт фон Блюхер, переплутавши своїх лейб-гусарів з російськими

кавалеристами, під'їхав до них і привітав їх як Гусарів Смерті. На що командир полку князь Мадатов заперечив полководцю, що мовляв, вони не Гусари Смерті, а Безсмертні гусари.

Варто зазначити, що хоча зображення «Адамової голови» олександрійці використовували повсякчасно і наносили її навіть на посуд і ліхтарі на балконі офіцерського зібрання, офіційно кокарду з черепом на головних уборах затвердив імператор Микола II лише на початку XX століття. Також «Мертва голова» зустрічалась на офіцерських кашкетах 4-го гусарського Маріупольського полку та на чорному прапорі 17-го Донського козачого полку генерала Бакланова під час так званого підкорення Кавказу. Але знову ж таки офіційне право на використання «Мертвої голови», металеве зображення якої розміщувалося над кокардою, козаки отримали у 1914 році.

В роки Першої світової війни «Мертва голова» або ж «Totenkopf» стала емблемою елітних штурмових частин німецької армії, вогнететних рот і танкових батальйонів. У 1916 році цей символ як найвищий знак, що мав постійно стимулювати підвищення бойового духу і зневагу до смерті, вогнететникам присвоїв особисто наслідний принц. Після німецької революції 1918 року «Мертва голова» з'явилася на уніформі фрайкорів – добровольців Веймарської республіки, які боролися з німецькими комуністами. Використовували зображення черепа з кістками і в інших європейських арміях, приміром, в австрійських штурмових батальйонах. А болгарський бойовий орден «За хоробрість» мав особливу ступінь – «З черепом». Власне, фрайкори, що спочатку складали основу СС, і привнесли з собою «Мертву голову» в якості головного символу цієї печально відомої організації. Заради справедливості варто додати, що есесівці обрали «Totenkopf» не з метою залякування ворогів. За словами британського військового історика Робіна Лумсдена, німці сприймали її передусім як істо-

«Мертва голова» на військовому головному уборі пруського генерал-фельдмаршала Августа фон Макензена (поч. XX ст.)

ричну емблему елітних частин Пруссії та імперської Німеччини. Нею прикрашали головні убори, персні, кинджали, штандарти, барабани і сурми. Проте не варто приписувати лише СС монополію на «черепа з кістками» – його також використовували й деякі інші частини вермахту.

В російській імператорській армії «Мертва голова» найбільшого поширення набула також під час Першої світової. Особливою популярністю вона користувалася у військових авіаторів. Зокрема, для льотчиків як додаткову нагороду було встановлено георгіївську планку, на якій черепами зі схрещеними кістками відмічалася кількість збитих літаків – срібними позначались одиниці, а золотими – десятки. Знаки у формі «Адамової голови» наносилися на пропелери літаків.

Після Лютневої революції 1917 року російська армія перебувала в занепаді – війська були деморалізовані, а дисципліна знаходилася на низькому рівні. Намагаючись уникнути повної катастрофи, Тимчасовий уряд створив так звані «ударні частини», «частини смерті» та «революційні батальйони», які мали своїм прикладом надихати менш стійкі війська і тим самим утримати фронт. Найвідоміші з них – Корніловський ударний полк, який у ході Громадянської війни виріс до розміру дивізії і склав основу білої Добровольчої армії, та Жіноча бойова команда (батальйон) смерті під командуванням Марії Бочкарьової, що у 1917 році захищала від більшовиків Зимовий палац. Череп та кістки прикрашали не лише прапори, а й кокарди, погони, знаки розрізнення і шеврони ударників. Навіть був затверджений особливий знак у вигляді черепа з кістками на чорно-червоній стрічці. Цю традицію згодом продовжили козаки XV

Військовослужбовець Власного Її Величності Королівського уланського полку в парадному однострої

Боєць одного з ударних загонів Добровольчої армії з бойовим прапором

Насправді піратські судна під «веселим Роджером» не ходили – цей символ є вигадкою літераторів.

кавалерійського корпусу генерала фон Панвіца та інших козачих підрозділів, які в ході Другої світової війни воювали на боці фашистської Німеччини і входили до військових частин СС.

За часів Української народної республіки «Адамову голову» використовував полк Чорних запорожців. Ця найбоєздатніша і найбільш професійно підготовлена кавалерійська частина армії УНР, що існувала у 1918 – 1920 роках, відмінно зарекомендувала себе у боях з більшовиками, білогвардійцями та махновцями. Однострій бійців відповідав їхній назві – шапки (каракулеві у старшин, смушкові у козаків) зі шликами, жупани, штани та чоботи мали виключно чорний колір. Окремого шикі образів чорних запорожців надавало те, що у всіх були козацькі зачіски – «оселдці». На головних уборах чорношличники носили кокарди у вигляді «Мертвої голови». Її зображення разом з написом «Україна або смерть» розміщувалося на полковому прапорі. До речі, подібний стяг був і в українських повстанців Холодного Яру, які у 1921–1923 роках боролися з «червоними».

У Громадянську війну, на відміну від білогвардійців, для яких «Мертва голова» була даниною традиціям, та чорних запорожців, котрі в такий спосіб декларували повсякчасну готовність загинути за Україну, загони Нестора Махна і деякі більшовицькі вкладали в неї інший смисл – бажання смерті ворогам. Так, на стягові петроградських матросів поряд із черепом красувався напис «Смерть буржуям», а на махновському – «Смерть всім, хто на пиришкодї добутья вільності трудовому люду».

Варто зазначити, що в багатьох арміях світу «Мертва голова» хоч і не набула широкого поширення, проте продовжує користуватися популярністю і досьогодні. Зокрема, в англійських підводників, деяких загонах спецпризначення США, польських танкістів, французьких поліцейських зі служби безпеки та інших. Так, один з естонських окремих піхотних батальйонів, який було створено у березні 1992 року, має офіційну емблему у вигляді сріблястого черепа і схрещених кісток.

Що ж до зображення «Мертвої голови» на чорних піратських прапорах,

яке увійшло у масову свідомість завдяки художній літературі та кіно, цей факт викликає немало сумнівів у дослідників. Адже на відміну від написаних пізніше книг і знятих фільмів про морських розбійників, у історичних піратів прапор «Веселий Роджер» був червоним без жодних малюнків. За однією з версій, англійське словосполучення «Jolly Roger» є викривленням французького «Rouge Joyeux», тобто «яскраво-червоний». Перед боєм корсари підіймали прапор чорного кольору, який означав пред'явлення ультиматуму здаватися. Коли ж супротивник не погоджувався, стяг заміняли на «атакуючий» криваво-червоний. Вважається, що ця традиція сягає часів Давнього Риму, де червоне знамено (вексілум), слугувало символом найвищої влади, що, зокрема, надавало прерогативу карати смертю. Тож пірати піднімали свій «Жолі Руж» з попередженням: пощади від них чекати не варто.

Підготував капітан
Олександр КОНОВАЛОВ

Прапор Чорної гвардії Нестора Махна (сучасна копія)

Винищувач F-14A «Tomcat» зі знаменитої ескадрильї ВМС США «Jolly Rogers» з характерним знаком підрозділу, піратським «веселим Роджером» на кілі.

ВІД ЛАЗНІ ДО СЛОНІВ: ТОП-5 НАЙДИВНІШИХ ОРДЕНІВ СВІТУ

«Є багато чого на світі, друг Гораціо, що й не снилося нашим мудрецам» – цю відому гамлетівську цитату ми згадали не випадково. Кожна військова людина знає, що таке державні нагороди, які вони бувають і за які вчинки ними можна бути удостоєним. Утім, є на планеті нагороди, в існування яких важко навіть повірити! Але факт лишається фактом: всі вони реальні, всіма глави держав нагороджують (або нагороджували донедавна) своїх підданих. Тож пропонуємо вашій увазі п'ятірку найунікальніших і найнезвичайніших орденів світу!

1		<p>Найшановніший орден Лазні – британський лицарський орден, заснований Георгом I 18 травня 1725 року. Назва походить від давнього обряду, коли претендентів піддавали нічному неспанню з постом, молитвою і купанням напередодні посвячення в лицарство. Церемонія перестала існувати в 1815 році, а нагорода лишилася, і нині є четвертою за старшинством у Великобританії.</p> <p>Заснований спочатку як військовий лицарський орден, знак носився як відзнака рангу армійського офіцера ордену Лазні (крім офіцерів гвардії, які використовували знаки інших орденів). Нинішніми лицарями ордену можуть бути особи як цивільні, так і військові, у тому числі іноземні громадяни та піддані – на розсуд голови ордену, діючого монарха. Мало кому це відомо, але свого часу кавалерами ордену Лазні стали Маршали Радянського Союзу Г.К. Жуков, І.С. Конев та К.К. Рокосовський.</p>
2		<p>Орден Мільйона слонів і білої парасольки був вищою державною нагородою Королівства Лаос, заснованою королем Сисавангом Вонгом 1909 року. У нас її назва викликає посмішку, але в Південно-Східній Азії і до слонів, і до парасольок ставляться з великою шаную. Слони в буддистів вважаються священними тваринами й уособлюють мудрість, розважливість та терпіння. А біла семиступінчаста парасолька є символом королівської гідності. Цікаво, що за традицією, новоспеченому кавалеру ордену вручали тільки диплом, білу стрічку та парасольку – сам знак щасливчик мав замовити й виготовити власним коштом.</p>
3		<p>Найдавніший і найблагородніший орден Будяка – ще одна оригінальна нагорода Великої Британії і, до речі, друга по старшинству у нагородній системі держави. Початкова дата його заснування точно не відома, деякі історичні джерела стверджують, що спершу орден було засновано королем Шотландії Ахієм на початку IX ст., а вже у XVII ст. король Англії Яків II заснував його, якщо так можна сказати, сучасну версію. Як би там було, а будяк і справді є національним символом Шотландії. Девіз ордену – <i>Nemo me impune lacessit</i> – «Ніхто не торкнеться мене безкарно» – добре відомий кожному британцю. Саме він викарбуваний на ребрі монети в 1 фунт стерлінгів.</p>
4		<p>Найвищий Орден Хризантеми є головною нагородою Японії. Квітка хризантеми з 16 пелюстками вважається символом японського імператорського дому, а сам орден був заснований Імператором Мейдзі в 1876 році. Хоча формально нагорода має тільки один ступінь, є два види ордену: Орден Хризантеми з великою стрічкою та Орден Хризантеми з намистом. Цікаво, що останнім нагороджують тільки посмертно, за винятком правлячого імператора, який отримує цю нагороду автоматично, та лідерів іноземних держав, які можуть отримати цю нагороду як знак дружби. Так, свого часу кавалерами Ордену Хризантеми стали президенти США Дуайт Ейзенхауер і Рональд Рейган, королева Великобританії Єлизавета II і принц Чарльз, король Бельгії Альберт II, президент Польщі Олександр Квасневський і навіть президент Казахстану Нурсултан Назарбаєв.</p>
5		<p>Орден Слона з Данії замикає наш фалеристичний топ-5. Так-так, ви все правильно зрозуміли – саме слона і саме з Данії! Давня легенда розповідає, що під час одного з хрестових походів у 1190 році датські лицарі перемогли сарацинів, які билися верхи на бойових слонах. Зустріч із цими велетенськими тваринами настільки вразила вихідців з Північної Європи, що вони вирішили заснувати цілий орден. Проте достовірну, а не легендарну історію нагороди можна прослідити тільки з середини XV ст., коли його відновив король Христиан II.</p> <p>З усіх нагород світу Датський Орден Слона має найбільш оригінальний знак. Це мініатюрна об'ємна скульптура: вкритий білою емаллю слон несе на спині бойову вежу, котра, у свою чергу, є основою кільця. Перед вежею сидить чорний погонич. Спочатку орден вручався тільки особам королівської крові і главам держав. Після Другої світової війни було нагороджено тільки чотирьох осіб, що не належали до цієї категорії: сера Уїнстона Черчилля, фельдмаршала віконтта Монтгомері Аламейнського, генерала Дуайта Ейзенхауера й генерала Шарля де Голля. Із глав держав цього ордену був позбавлений румунський диктатор Ніколає Чаушеску.</p>

Підготувала підполковник
Валерія АГІБАЛОВА

ВОРОГ НЕ СТРАШНИЙ, КОЛИ ВІН СМІШНИЙ!

– Куме, навіщо російське телебачення бреше, що на Донбасі немає російських військових?
– І нічого не бреше! Самі подивіться: чукчі, нанайці, евенки – хто завгодно, тільки не росіяни!

Путін таємно проінспектував «Новоросію». На першому ж перехресті у нього відібрали «Мерседес», набили морду і викинули в кювет.
– Свої! – з полегшенням промовив Володимир Володимирович.

Коала, що обійняв Путіна в австралійському Брісбені отримав трикімнатну квартиру в Грозному.

Після створення в Москві «Комітету порятунку України» Азарова і Олійника як заохочення відправили на російський кордон знищувати санкційні продукти.

«Ополченці» «Новоросії» питають:
– Володимире Володимировичу, а залізна завеса буде?
– Ні! Обійдемося звичайним колючим дротом.

Чим абсурдніша брехня, тим більше вона схожа на російські новини.

– Чому Кобзону заборонили виїжджати за кордон, а Путіну – ні?
– Бо йому ще в Гаагу їхати.

Бійці АТО пишуть листа російському «цареві»

Сидять двоє ув'язнених у Лефортовому, один іншого запитує:

– Тебе за що судять?
– Я створив комікс, де написав, що наш президент – дебіл.
– І за якою статтею, «Хуліганство» чи «Екстремізм»?
– «Розголошення державної таємниці»...

Знайшов якийсь Путін античну амфору. А всередині пергамент з написом: «Владимиру Владимировичу от древних греков».

Черговий гуманітарний конвой РФ завдав Донбасу не-поправної гуманітарної допомоги...

Всеросійське товариство сліпих заявило, що не бачить альтернативи президенту Путіну.

Побачивши гасла: «Віримо в Путіна», патріарх Кирило трохи розгубився.

Семеро країн-членів «Великої вісімки», залишили організацію, створивши «Велику сімку». І лише згодом зрозуміли, що не варто було залишати Вову одного, без нагляду.

Харківська оперативна бригада є одним із наймолодших військових колективів НГУ. Її було засновано всього лише рік тому, але й такого короткого терміну цілком вистачило, аби створити боєздатну та згуртовану бойову одиницю. Велику роль у становленні з'єднання відіграла якісна організація роботи з особовим складом.

Будні гвардійців минають у засвоєнні нелегкої солдатської науки, несенні служби у внутрішніх нарядах, догляді за штатною зброєю та технікою, підготовці до бойових відряджень до зони проведення АТО.

Однак уміють харків'яни і відпочивати. Практично кожен вихідний військовослужбовці відвідують театральні вистави, бувають у

цирку, в музеях, у зоопарку, на екскурсіях по історичних пам'ятках Харківщини. Мешканців міста, які хочуть допомогти своєму війську, справді чимало, і всі заходи для військовослужбовців та членів їх сімей – безкоштовні. Наприклад, нещодавно хлопці на запрошення клубу історичного моделювання і реконструкції «Шарухань» відвідали пам'ятку археології Донецьке городище VII-XIII ст., розташовану на мальовничому березі річки Уда. Солдати змогли побачити, як виглядали давньоруські ратники, приміряти

ЗУСТРІЧІ З ХАРКОВОМ

точні копії їхніх шоломів та рукавиць, потримати в руках зброю. Ентузіасти історичної реконструкції Данило Геоня, Дмитро Дяков і Сергій Мороз охоче відповідали на численні запитання гостей і навіть продемонстрували їм короткий двобій на мечач.

– Гадаю, вражень бійцям вистачить надовго, – посміхається заступник командира бригади по роботі з особовим складом підполковник Станіслав Басараб. – І це приємно, адже особисто мені дуже важливо, щоби і у строковиків, і у мобілізованих військовослужбовців залишилися позитивні спогади про службу. Щоб окрім казарми, плацу, стрільбища, блокпоста чи бліндажа згадувалося іще щось – більш яскраве та приємне. Я вдячний заступнику начальника Східного ОТО НГУ по роботі з особовим складом полковнику Василю Пилипенку, командирі нашого з'єднання полковнику Дмитру Проценку, котрі сприяють налагодженню ро-

боти з волонтерами, розуміючи необхідність культурного розвитку особового складу. Хочу відзначити й роботу нашого офіцера з організації дозвілля лейтенанта Тетяни Блудової, яка дуже відповідально ставиться до виконання своїх обов'язків.

Підполковник Басараб зазначає, що у з'єднанні служать багато людей, які у Харкові раніше не бували. Тож показати їм місто із багатою історією, величною архітектурою, знаменитими пам'ятками культури та мистецтва він вважає за честь. До речі, у бригаді вже були випадки, коли бійці вирішували залишитися тут на службу за контрактом чи вступити до дислокованої в столиці Слобожанщини Національної академії НГУ саме через те, що закохалися в Харків!

Підполковник Валерія АГІБАЛОВА
фото лейтенанта Тетяни БЛУДОВОЇ
та солдата Ольги ЧИКАНОВОЇ

Браслети виживання давно відомі шанувальникам екстремальних видів спорту та ентузіастам активного відпочинку. Популярні вони й серед військових, зокрема їх носять вояки США. А віднедавна браслети виживання стали застосовувати наші бійці, які несуть службу у зоні АТО.

Браслет виживання – не просто стильна чоловіча прикраса. За потреби браслет можна швидко розпустити і в руках у бійця виявляється 3–4 метри паракорду, надміцної нейлонової мотузки. Прикладів застосування паракорду на передовій безліч. Це й джгут для зупинки кровотечі, і матеріал для зашивання рани в польових умовах (паракорд сплетено з семи або дев'яти тонких витих мотузочок, кожна з яких можна розпустити на тонкі, але дуже міцні нитки), і засіб кріплення шини для зламаної кінцівки, і мотузка для витягування пораненого з-під обстрілу, і навіть портативні ноші. За допомогою паракорду можна ліквідувати «розтяжку» чи, навпаки, побудувати систему оповіщення від непроханих гостей. Можна закріпити намет чи тент, побудувати курінь, полагодити поламане устаткування, зафіксувати яку-небудь деталь чи частину амуніції, виготовити ручку для перенесення габаритних вантажів, підняти або спустити з висоти людину чи вантаж, взяти на причеп автомобіль, розвести вогонь, виготовити лесу для риболовлі – і це ще далеко не повний перелік способів застосування цих диво-браслетів!

На фронт вони потрапляють завдяки столичним волонтерам, які ще рік тому поставили собі за ціль забезпечити браслетом виживання кож-

ного українського військовослужбовця. Наразі виготовлено вже понад 15 тисяч виробів, зокрема, і для бійців Національної гвардії України.

Як зауважує одна із активісток, Наталія Родіонова, сплести браслет виживання справа нехитра. Засвоїти принцип виготовлення по силах навіть дитині, а досвідчений майстер витрачає на плетення одного браслету всього шість хвилин! Головне, не плести занадто туго, адже це завадить мотузці швидко «розійтися» в екстремальних умовах. Способів фіксації кінців браслету багато – для цього використовують пластикові карабіни чи залізні скоби, які солдату можуть знадобитися окремо, різного роду застібки чи вузли. Витратні матеріали волонтери замовляють через Інтернет безпосередньо у виробника, найчастіше з Китаю. Можна їх дістати і в Україні, але купляти у посередників дорожче, а майстри економлять кожен гривню, адже проект існує виключно за рахунок пожертв небайдужих людей. Собівартість одного браслета складає 25 гривень (до речі, в електронних магазинах такі самі коштують від 60 до 200 гривень).

Наразі географія проекту розширилася. Окрім киян у ньому беруть участь волонтери з Волині, Житомирщини та інших регіонів. Найчастіше імена цих добровольців залишаються для воїнів невідомими. Та отримуючи у подарунок браслет виживання, можна не сумніватися: для вас трудилися добрі і турботливі руки людини, яка дуже хоче, щоби ви повернулися додому живим і неушкодженим.

Докладніше про застосування браслетів виживання та способи їх плетення можна дізнатися на сторінці спільноти «Браслети виживання для армії» у соціальній мережі Facebook

